

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Ivris Gvlielmi Dvrandi

Durantis, Guilelmus

Augustae Taurinorum, 1578

Primo decreto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96857)

§. & si quidem iudex eum debet declarare, & reputare per suam inrelocutoriam contumaciam. quod dicitur s. tit. prox. §. sequitur in prin. de in de ad ore petente se mitti in possessionem rei petite propter contumaciam rei, ut extra. de eo q. mit. in pos. cau. rei ser. per totum, secundum formam, quam habes. j. in tra. libel. de eo qui mitt. in pos. cau. rei serui. in prin. iudex summam negotium examinabit, ut in pred. dec. quoniam videlicet ab ad ore calumnie sacramentum, arg. ff. de exhi. thesauri. extra. de rest. spol. l. i. r. r. de elec. cum dicitur de quo iam j. dicitur 2. & si placuerit videndo instrumenta, si extant: quod non observamus, vt alteri tantum recipiet non autē testes, cum nō sitis cōtestata. Vin. tamē no. ext. vt lite non cont. tu. v. vnum testem recipi posse. ¶ Vtrum autē debet quis citari, & qualiter priusquam fiat missio, no. plene secundum Papam, extr. de eo, qui mit. in pos. ca. f. ¶ Item qualiter formabitur petitio, quando creditor petit possessionem bonorum debitoris non soluentis, vel quando petitur fieri separatio bonorum: dicit, vt j. de eo, qui mit. in pos. ver. item creditor. & seq. ¶ Post hoc iudex in scriptis, quamvis quidam scripturam non exigant, interponet ipsum decretum hoc modo: nam presentibus partibus, vt dicunt quidam, prout no. secundum Papam, extr. de eo qui mit. in pos. cau. rei ser. ca. i. decernit ipsum ad ore mittendum esse in possessionem rei petite: vt ext. vt lite non non test. quoniam. §. in aliis. & de foro compet. Roma. 2. §. contrahentes. ¶ vel etiam alterius pro modo debiti declarati, cum agitur personalitatem, ut in pred. c. quoniam in si. que dicit, ut no. 3. ti. px. §. nūc nobis. ver. porro. & seq. vt sic tadio affectus veniat respōsurus, vt ff. vt in pos. leg. l. i. cui. §. i. & in pd. §. in aliis. ¶ Caueat ergo iudex, ut non procedat ad dādam possessionem ante quā actor summam declarat debitum in personali, ut in præc. vers. porro. vel ante quam doceat summam de iure suo in reali, ut j. vers. sed nunquid iam dicitur est. ¶ Item ubi citatus non inuenitur citandi sunt affines s. de cita. §. sequitur. ver. sed nunquid. §. ¶ Sed pone, quod actor est suspecta persona, nec habet aliquod publicum instrumentum: Respon. si non videtur, quod calumnie petit idem erit Nam ita scriptum esse sufficit, licet per quādurum sit, ff. qui, & a quib. mali. nō fiat. l. p. ex. tit. 6. quaest. 3. scriptum est. Nec præsumendum est, quod errauerit, nisi ex presse appareat, arg. C. ad leg. repet. l. fin. sed & si actor iurare noluerit, non audietur, C. de iur. cal. l. 2. §. si actor. extr. de iur. c. fi. ¶ Quod si constat iudici nullam causam agendi habere: Dic. nihilominus missionem procedere in odium latitantis: vel dic, quod in certis non est locus coniecturis, ff. de verb. oblig. continuis. §. cū ira. quia boni iudicis est, lites minuere, ff. si cert. pet. quidam. extr. de dol. & contu. finem. Nec est hominum malitias indulgendum. ff. de rei ven. in fundo. extr. de rescrip. sedes. in fin. Item calumnio se petens, non est audiendus: arg. ff. de Carb. ed. l. 3. §. causa. ff. ut in pos. leg. si is, a quo §. nec non. C. de proc. eum qui. extr. de pen. calumnia. & facit extr. de iud. examinata. ¶ Huius quidem decreti: seu interlocutorii forma talis erit: FORM A. In Dei nomine, Amen. Cum nos Magister Gul. Durandi Domini Papæ Cappellanus, & c. Causam, que inter A. & B. super hoc vertitur, tali auctoritate suscepimus audiendam, & sine debito terminandam: demum ad dicti A. instantiam dictum B. citari fecimus primo secundo, & tertio, vt dietali in nostra presentia compareret, respōsurus tali de iure in questione præfata: verum eo per se vel p. respōntalem idoneum minime comparente, nec aliquo eius defensionis se offerente, & dicto A. eius contumaciam accusante, ipsum exigente iustitia reputauimus contumacē, & in eius contumaciā, libellum partis alterius recepimus continentia talis: Coram uobis, & c. posito roto libelli tenore, subiūge sic: Porro eodem B. in sua contumacia perdurare, & post ipsum terminum per nos diutius expectato, idem A. instanter a nobis petit, se in rerum petitarum in libello possessionem reduci: hoc cum realiter agitur. Si vero personaliter dicit se: petit se in possessionem bonorum ipsius pro modo debiti in libello petiti, primo mobilitum, stappa reant: alioquin immobilium, vt j. §. prox. rei seruandā causa induci. Nosigitur recepto prius ab ipso A. calumnie iuramento, quo asseruerit vera esse in sua petitione præfata, & se credere ea posse rationabiliter petere, interloquendo pronunciamus, & decernimus dictum A. fore mittendum ob contumaciam dicti B. in possessionem talis rei in libello petiti: & hoc cum realitatem est. Si vero personaliter dicit, in possessione talis equi, vel iumentum, uel talis pecunie: vt si non habet mobilia, dicit talis fundi, uel domus, uel talis debiti, quod ei debetur causa rei seruandæ, uel causa custodiae, & missum, seu indutum in dicta possessione censura, qua cōuenit, debere defendi: eidem absentem nihilominus eidem in expensis legitimis condemnantes: quarum taxationem nobis in posterum seruamus. ¶ Hæc forma probatur in præcedentibus. & extra de eo, qui mittitur in possess. causa rei seruandæ cap. 1. ¶ Addunt etiam quidam: Et ideo damus talem nuncium, quicum mittat in tenentiam, seu possessionem rerum ipsarum. Hæc formā

seruamus. & eam communis approbatu s, & ius: ut extr. de foro compet. Romana. §. contrahentes. ¶ Sed opponitur: nam nil aliud est dictum, decerno dictum A. fore mittendum, nisi dicere, quod sit de iure mittendus. Præterea p. hæc verba potius uide tur sibi ipsi legem imponere, & contra se sententiare, quam contra aduersarium. ¶ Vnde alii dicit sic: FORM A. Quia talis legitime citatus a nobis, nō comparuit coram nobis: uel, quia talis noluit tali delegato eidem relicto satisfacere: uel noluit de damno in factō cauere: ideo te mittimus in possessionem bonorum eius & talem nuncium damus, qui eum mittat in possessionem, uel tenentiam. Lata fuit hæc sententia loco & die tali, & c. Sed certe hæc sententia est falsa & inutilis: & primo in eo, quod dicit, Mittimus. cū actualiter non mittat, ar. extr. de causa poss. & prop. cum ecclesia prope fin. nisi intelligas id est, mitti iubemus, ut ff. de rei uend. is, a quo. Item si ipse mittit, quare dat ad hoc nuncium, uel exco to rem? Item quomodo potest mitti in possessionem rei per decem millia forte distantis? Non enim constituitur illud prætorium pignus: nec possessio, seu tenentia acquiruntur ante quam in possessionem uentum sit, ut ff. de pign. ac. nō est mirū. & ideo alii vt Inn. Papa 4. dicit, q. sic dicere debet iudex: FORM A. ¶ Deo ce no, uel constituo, uel iubeo, te esse uerum possessorem talis rei, causa custodia: & postmodum debet actor rem mittere actualiter in corporalem eiusdem rei possessionem per suos executores. ¶ Sed & si nō mittatur, ex hoc decreto illud consequitur: quia elapso

ADDITIONES.

- a Dicitur. ¶ ver. interposito igitur. ibi uideas: etiam uide supra ti. r. s. sequitur. vers. porro. ibi. item quod dicitur. & quod ibi dixi.
- b Lis contest. ¶ Super principali deponat: sed hoc nō obstat, quia ad alium finē, nō ad diffinitionē deponeret: extr. de test. ueniens. Itē non est imputandum actori, per quē nō fiat, quo minus testatio lites fiat. Nec ad sententiā potest forte aliter peruenire, nisi per informationem testium.
- c Exigant. ¶ Lac. Bal. in si. facit ad hoc, q. tenet Dyn. ubi s. q. 6. q. interponi potest a iudice non sedente, tribunali. Eius ratio, quia ius non tribuit in possessione, uel proprietate, ut ff. ex qbus cau. in pos. l. cum legati. & de acquir. pos. l. 3. §. vlt. Itē regit summam cognitionem, ut C. ubi in rem act. l. 2. in si. vt lite nō contesti. quoniam. §. q. si super. in si. Et per hæc duo conuincit illud cōcluditur. Sic etiam datur bonorum possessio, quam ius non tribuit, ff. quis ord. in bon. pos. seruet. l. 2. s. dies. De secundo uero decreto tenentium. in q. x. per pra. §. dies. & per. l. 4. §. si forte. ff. de damno infect. & l. prætorius. ff. de bo. pos. l. 3. §. penul. Ex qbus concludit q. cognitionem regit: & q. ius tribuit ergo iudice pro tribunali sedente, expediti debet. Sed de his et qrit, an ab illis possit appellari: & de hoc tenet q. s. etiam, ut sup. quod in primo credit, quod non possit in secundo quod possit. Ad primū inducit quod interlocutoria est, & fertur lite non contestata: nec absorbet ius alterius, ut in auth. ei qui iurat & in l. si finita. §. nō autem. s. item uideamus. Item quia regulariter non appellatur, nisi post sententiam. C. quorum ap. non recip. ante sententiam. in 2. q. 1. 3. Quod non possit allegari. d. l. si finita §. postea autem. & quia est interlocutoria, ut s. tenet contrarium: quia ius alterius absorbet. allegat. ff. de in scribita uile. & ff. de ap. recip. l. 2. De iure canonico, ubi contumacia in non uenendo non impedit, certum est ab utraque appellari posse: maxime quia & in reali & in personali factis grauat, qui patitur missionem, ut ex inferioribus plene patebit facit de ap. super. eo. 2. sed cum primū decretū dicitur p. p. otumaciā, si otumacia est in non ueniendo utroque iure uidetur quod appellare non possit, per notata & addita s. ci. prox. §. i. & in clem. de dol. & contu. si ante. Si uero contumacia est in non cauendo, puta de damno infecto, de legato uel fideicommissio sol uēdo, & his similib. potest Legilla sequi dictum Dyni. & Canonice in suo foro, quod prædixi: & est simile quod dicam j. s. ruffat. ante fin. ¶ Adde qd Bar. (cum quo communiter trāsunt Dd.) dicit in d. §. Iulianus. se credere, q. Speculator non dicat uerum: uide ibi per Ale.
- d Partib. ¶ Intelligas, ut s. hoc fieri et reo contumaciter absente, ut est expressum in l. consentaneum. C. quomodo & qñ iud. & in dec. qñ. s. in alijs. & in s. seq. Dy. allegat. ff. ad Treb. reculare. in prin. & l. ille, a quo. in prin.
- e Contrahentes. ¶ lib. 6.
- f Didit est. ¶ Hæc allegatio cū toto eo q. sequit, usq. ad formā, fuit additio: & ideo sic loquitur: & scias, q. iste ver. caueat. ad literam fuit Ros. ubi de offi. iur. rub. de bo. au. iud. pos. in ver. sed. illud queritur.
- g Nūquid. ¶ Quo ad casum de primo & secundo decreto interponēdis, nō putat Pet. de Bel. illa citationē necessariā per l. consentaneum. C. qñ & qñ iud. & iura ibi allegata loquuntur, qñ procedendum est p. pupillos, uel minores qñ in eis tractatur de iure speciali: q. facilius denegatur, quā ius cōmune. ¶ Adde, q. Bal. conf. 35. r. lib. dicit, q. tutor uia est, q. amici citentur licet in d. §. Iulianus. communiter teneatur contrarium.
- h Forma. ¶ Rolādinus materiam parte §. rubr. de processu aduersus reum contumacem: formas autem ponit ultra per quatuor chartas.
- i Die tali. ¶ Melius diceret, vt certis dieb. elapsis, ne triplex citatio restringatur ad vnam diem.
- k c. i. ¶ Et ibi post Inn. scripti mentem horum que sequuntur usque ibi, sed non uideatur.
- l Contrahentes. ¶ libro. 6.
- m Mittendus. ¶ Ad hæc subiectionem respōdetur per dec. super eo. de off. dele. & per cle. de refer. auditor. de iure u. Romani. post. ver. præfatis igitur
- n Sed certe. ¶ Quæ sequuntur, fuerunt etiam uerba Ros. ubi de interdictis, rub. ne uis fiat ei, qui in possess. mit. ante fi.
- o Mittatur. ¶ Si dicas in casu dec. contingit bene procedit. Hoc dico, quia decretum iudicis non facit aliquem possessorem, nisi re ipsa in possess. onē ueniat: ut bene pater. ff. de dam. iniec. l. cum postulasse. u. l. r. ref.

m consilio
ut extr. de
sus eligent
innotuit
seu magis
n. ff. quod
iudicis. au
e præd. in
quo man
am conu
li, ut s. tit.
tractare
s. licet
n. i. §. quia
semper
onitur pā

nona de pte

dictum im
tionis, sicut
a. C. de exe
i. in prin.
per inferio
andam dif
entatio. vel
per Dy. in
eprehensio
est constituta
e ca. dicitur
dicitur pri
onit diffini
cau facta
ost. ubi s. de
est. quando
modo pro
uissus: cum
patebunt
ere mitti
nemadest
entis, ubi s.
r. ¶ Adde
ionem pri
permissio
uide plene
an decre
oi. extr. de

apparet
ice audien
beat. &

bi apponi
quimur, an

mem in ac
ere debeat.
unde actio

ei debeat

erponen
ationem
itur. & se
onendum
dam. inf.
ptorie ci
satisficere,
perandū.

§. & si

pro termino verus efficitur possessor, ac si possideret, vt §. j. iam de effectu. ver. sint & alia. uel etiam sic dicitur, Iubeo tali ableni & conuacari, uel, conuenio ipsum, vt A. recipiat, secum in possessionem talis rei custodiae causa sed prima forma magis frequenter. Sed non videtur in predictis formis bene dici causa rei seruandae, uel causa custodiae, ubi reali agitur actione, cum tunc missus possideat, vt §. j. iam de effectu. ver. si vero. & sequē. Vnde, secundum Rofre^a debet dici simpliciter, Decerno te mittendum in possessionem rei petita: nec debet adici, causa rei seruandae, uel causa custodiae. ¶ Sed quid si opponatur, vt sit communiter: quia & sic communiter loquimur: vt §. j. pater in pluribus locis, licet improprie? Respon. videtur, quod tunc missus non possideat. nam iudex quod potuit, dare possessionem, noluit: quia dicitur, causa rei seruandae, uel custodiae: & quod noluit, quod missus in reali, custodire, tantum non potuit: cum missus in reali possideat, ut dixi^b extr. de off. deleg. cum super. C. si quis alteri, uel si bi. multum. Sed dicit, quod imo possidet nam ex quo dixit, mitto, uel decerno te esse in possessionem mittendum, ex quo uentum est in possessionem, possidet iste missus: ut in praed. non est mirum. Licet ergo praedicta obiciatur, non vitiant quae procedunt, licet superabundent, ff. de reg. iu. non solent. & ff. de uerb. obli. que extrinsecus nec uile per inutile nititur, C. de transactio. si ex falsis. 1. 2. q. 2. si quos. ext. de elec. illa. nec imperitia iudicantis mutare potuit formam iurisdictionis ff. famil. erisc. si filia nec formam antiquitus institutam, ar. ff. de admin. tu. quidam decedens.

7 ¶ Quid si hoc fuit petitum, & iudex secutus petitionem, ita pronunciauit? Respon. tunc imputet sibi, qui fatue petiit. ext. de iud. examinata. In actione autem personali locum habent uerba ista, Causa custodiae, & etiam Causa rei seruandae, ut tadio affectus, & c. ut infra §. iam de. uerficu. sed quae est, & sonant haec causa rei seruandae quasi dicat, ut serues rem, nec deiciatur de possessione, qui primo possidebat, ff. de dam. infec. si finita §. Iulianus. sed serues & custodias eam, ut facias tadium missionem passio. Alii exponunt^c causa rei seruandae, & causa custodiae: quia missus pro hoc sibi conseruat ius suum. Nam ex hac missione habet interdictionem ne vis fiat ei, & c. & sic quodammodo rem suam conseruat. ¶ Sed nunquid precedat summaria causae cognitio, cum sit missio in actione reali? Respon. non videtur: quia in decre. quoniam §. in aliis. ubi tractat de reali non fit mentio de huiusmodi cognitione: quae fecisset, si eam adhiberi uoluisset, ut ext. de dec. ad audientiam. & quia non exprimit, nec nos supplere debemus, 2. q. 5. consuluisti. Itē dicitur ibi in §. q. si su. p. q. cū his est quasi testata. dēt interuenire: per consequens in alio, si in casu illius §. in aliis. videtur negare extr. de praesumpt. nonne. Respon. dominus Accu. interrogatus dicit, quod debet precedere, constat enim, quod in personali debet precedere: ut C. de bon. aucto. iudic. possi. au. h. ei qui iurat ergo multo fortius in reali, in qua maius praedictum gñatur reo, quam in personali: quia in reali expellitur de possessione tempore missionis: in personali non, ut §. j. iam de effectu. in principio. Nec obstat, quod in predicto §. in aliis hoc non dicitur: quia nec etiam ibi in §. si autem. ubi agitur de personali, hoc dicitur: & tamen per praedictam authenticam suppletur. unde & eodem modo debet §. in aliis. suppleri. Non enim omnes articuli possunt in legibus comprehendi, ff. de legi. non possunt. & in hoc etiam concordat Rof. dicens, quod actor necesse habet summariam, docere de iure suo, quod ad eum pertinet res iure domini, uel quasi: uel quod habeat ius in re, quia creditor. C. ubi in rem. act. l. 1.

2^d Dominus Odo. uero requisitus respondit contra, quia per huiusmodi missionem modicum praedictum paratur aduersario: cum recuperare possit possessionem intra annum: sed in §. q. si super. fit maius praedictum: quia per talem missionem amittit possessionem, ut s. titulo prox. §. sequitur. ver. si autem his est quae si dictum Ac. magis placet, ut s. eo. §. in princi. ¶ Quid si iudex, non uocato reo: dat actori possessionem? de hoc §. j. iam de effectu.

9 ver. sed quid si iudex? ¶ Interpositio igitur tali decreto, siue in reali siue in personali, citabitur de gratia absens iterum per nuncium, ut ueniat defensurus possessionem seu tenentem ex interlocutoria dandam corporaliter actori, cuius nuncii relatio sic scribetur:

¶ FORM A. Titius curfor talis curiae Narbonē. retulit se inuenisse & citasse B. ut hodie ueniat coram tali iudice, defensurus possessionem, seu tenentem corporaliter dandam A. ex decreto, seu ex interlocutoria lata contra eum: alioquin dabitur ipsa tenentia in bonis eius, iuxta formam interpositi decreti, quo facta aut B. absens ueniet, aut non: si ueniet, retractabitur sententia & satisfaciatur de expensis, & satisfaciatur de lite suscipienda, ut dicitur §. de satisfi. §. dicto. uer. porro. & infra c. §. iam de effectu. uer. uel. & ipse B. iurabit de calumnia, & non A. qui iurauit tempore missionis, ut iam dictum est. Quod intellige, prout no. in praed. decret. quoniam frequenter §. quod si super. in gl. sic C. ubi in rem actio & c. & deinde ordinario iudicio procedat. Si autem non uenerit dabitur ad iussum iudicis possessio, seu tenentia bonorum ipsi A. p.

executorem: ut s. titu. prox. §. sequitur. plenius est discussum. De qua missione consulo, quod fiat publicum instrumentum, uel litteram nuncii relatio sic scribatur:

¶ FORM A. Titius nuncius talis curiae Narbonē. retulit die tali, se de mandato talis iudicis exequendo interlocutoriam ab ipso iudice, dedisse A. possessionem corporalem, seu tenentiam in §. c. i. pris bonis B. uidejct de tali & tali re. Porro uenientia in aucto recuperare poterit haram rerum possessionem, praeserta satisfactione de iudicio liti, & restitutis expensis §. Post annum uero non audietur super possessione, sed tantum super proprietate: ut in praed. §. sequitur. & in praed. uer. ult. & hac satisfactio praeserta est ad uersario, si praesens sit alioquin coram iudice, uel publicis personis, extr. de eo, qui mit. in posses. capit. 1. & de off. ord. in pastoralis. 3. questio. 3. §. spacium. Si uero non sit, qui recipiat, non imputatur ei, argum. ff. de leg. 1. si fundum ex. de appellatio. ex ratione. extra de eo, qui mit. in posses. cum sic. Formam huius satisfactiois uide infra de satisfi. §. dicto. uer. porro. Si uero nuncius ipse nil de bonis B. ablenis inuenit, referat hoc iudici, cuius relatio sic scribatur.

¶ FORM A. Titius nuncius talis curiae Narbonē. retulit die tali, quod cum de mandato talis iudicis exequendo interlocutoriam ab ipso iudice latam, iussisset dare tenentiam A. in bonis B. & diligenter inquisitionem fecisset in contraria inter uicinos & notos praedicti B. & nihil de bonis eius inuenit, de quo tenentiam praedictam, seu possessionem dare posset: unde nihilominus in eadem contraria praecognita uoce clamauit: quod si quis sciret aliquid de bonis ipsius habeat, ad tertium diem dicto iudici renuntiatur ueniret. Verum in quibusdam locis post talem nuncii relationem iudex absque interloquendo pronunciare, nihil inueniri de bonis absens, unde possit possessio, seu tenentia dari: & hoc duplici ratione. Prima est, ut per huiusmodi sententiam appareat diligentem discussionem bonorum extantium factam fuisse: unde cum de dictis bonis non inuenitur, poterit actor agere & petere bona obligata. ¶ Secunda ratio est huius: quia ex quo non inuenitur de bonis, iudex faciet reo dari annum: de quo non cancellabitur, donec satisfaciatur creditori. Huius autem interlocutoriae forma talis est.

¶ FORM A. In Christi nomine, Amen. Cum nos talis iudex olim B. per nos citatum legitime, exigente iustitia reputauissemus, tum accu.

ADDITIONES.

- a Secundum Rof. ¶ Cuius fuit hoc dictum, & uerfic. qui sequitur. tit. de bon. aut iud. poss. ult. a med. & ubi supra.
- b Vt dixi. ¶ Multum habet Mol. solum Rof. illud dictum, quod non possidet potissime conuincitum cum opinione, quod in realibus non fit necessarium secundum decretum: uide §. j. uideendum. in fi. ubi plene dicam. Instat autē Rof. quomodo iudex uel eius nuncius possessionem, quae non habent tradere possunt: & hoc facit in tit. de bon. aut iud. poss. in ult. col. uer. item queritur. Solutionem uide no. ff. de reg. iu. nemo plus. & eo. u. nemo potest. lib. 6.
- c Exponunt. ¶ Secundum Rof.
- d l. 2. ¶ Et in his uerbis suis continuit ipse uer. caueat ergo, qui est. s. e. s. v. l. in prin. s. ubi dixi, ubi sunt haec eius uerba.
- e In prin. ¶ Et mihi placet per rationem, quam dixi in praed. §. quod si super. in dec. quoniam super gl. sic C. quia per id contingeret sine aliqua futurius cognitione, per lapsum anni fieri possessorem incommutabilem: & sic concludit contra Odo. dicitur ratio quam allegat.
- f Et cetera. ¶ Quae placet, ut durante actoris instantia, puta quia uenit reus intra annum praesentibus iudicium inchoatum, actor ultra non iuret: sed secus cum post annum reus efficitur actor, uel intra annum facta missione: hinc est. Rara, uel quasi contestata, ut ibi. Sed §. plus est, Cy. ubi §. sub 11. q. dicit §. si rei p. u. a. i. interuenit post litem contestatam, & prelitum calumniae iuramentum in summaria cognitione, quae interuenire debet, secundum l. 1. C. ubi in rem act. & §. quod si super. ipse actor iterum iurabit de calumnia quia modo calumniae posset, ff. de dam. infec. l. qui bona, §. si quis stipulaturus. Non obstat C. de iur. call. 2. & auct. hoc sacramentum, quia ut dicitur haec est noua instantia, quae ex nobili iudicis officio petiuit fieri missio: de quo §. j. s. pen. in fi. Adde quod hanc additionem sequitur Alexand. in d. §. Iulianus. in 10. colum.
- g Expensis. ¶ Quod iudex intra annum cogere possit passum missionem in reali intelligo, ut possessionem recuperet: scripsi de eo, qui mit. in posses. su. per rub. lib. 6. Et intellige secundum istos, quod cogere potest talis, quod reo non parente constituit actorem supra annum possessorem incommutabilem. Et hanc opi. ponit Simon. in l. consentaneum. C. quo. & quand. pro qua alle. ff. de da. inf. l. a quo. de no. oper. num. si prin. Ipse autem dicit, se nunquid legisse, & quod de neces. sitate iudex & actor habent expectare per annum: per l. si quis emptio. in fin. C. de praescri. 30. an. & per decr. quoniam. §. in alijs. & hoc placet. facit de reg. iu. indultum. in fi. lib. 6. Faeor tamen, quod requirere possit super hoc reum, & de pnam illum non possit inponere, quod nullo iure conceditur. Et per hoc respondetur ad id, quod ibi allegauit de decr. hec cano. & eius gl. Itē super praed. rub. inuenies, si reus contra quē ageretur, su. p. trib. propter contumaciam passus est missionem, & demū transiit de duobus: quod non sufficit ei soluere expensas pro rata illius tertius, de quo non fuit transactum, nisi de expensis transactum fuisset.
- h Ratio est. ¶ Proximam rationem respicit prima forma, sequens hanc locundam.

rum eam, & decreuimus A. actorem in possessionem talium bonorum eiusdem B. vique ad quantitatem centem librarum, fore mittendam causa custodia: demum volentes benigne agere, cum eodem, ipsum iterato citari per Titium curforem fecimus, vt possessionem, seu tenentiam ex huiusmodi interlocutoria corporaliter dandam defensuram veniret: eo autem venire non curante, ipsam sententiam exequendo mandauimus ipsum A. in possessionem induci talium bonorum eiusdem B. vel pro mensura debiti declarati per talem executores. Cumque executor ipse iussisset dictam possessionem corporalem, seu tenentiam dare: & facta inquisitione diligentia in Traipsum B. absentis inter notos & vicinos eius, nihil inuenisset de bonis eius, executor ipse in dicta Tra voce pignora proclamauit, vt si quis de bonis illius quicquam sciret, certo die nobis nunciaturus veniret: nullus tamen comparuit, qui de dictis bonis aliquid nunciaret: id circo interloquendo pronuncio nihil inueniri in bonis & de bonis B. vnde in aliquo dicta tenura & possessio dari possit: & ideo dicto actori contra bonorum possessores integra iura refero. Lata fuit, & c. Hoc autem scias, quod in quibusdam locis in Italia, de consuetudine seruat, quod si non inueniatur de bonis absentis, vnde detur possessio, seu tenura, reus ipse in banno ponitur ciuitatis: cuius banni forma haec erit:

FORMA. Quia facta diligenti inquisitione non fuit inuentum de bonis B. vnde possit A. dari ex primo decreto pro eo prolato possessio, seu tenura, in quantitate centum librarum, quam ab eo petebat, & quia post dictam inquisitionem, eo legitime citato, & eius defensionem legitime proclamata non venit ipse, vel alius pro ad eius defensionem: ideo ex nunc fit in banno communis Vi terbitur: in quo quidem banno creditus fuit de mandato talis iudicis, tali die, per talem praconem. Et nota, quod omnes creditores, sine pure aliquid eis debeatur, siue in diem, siue sub conditione, possunt postulare, vt in possessionem mittantur: & mittentur in possessionem in omnibus his casibus in quibus constat eos agere posse vt ff. ex qui. cau. in pos. ca. in possessione in princ. ff. de iud. in omnib. ff. ad l. Aquil. in hoc. sed hi quibus pure debetur, mittentur in possessionem ad hoc, ut bona vendant, ff. ex qui. cau. in pos. ca. si quis creditorem §. creditori. Alij vero quibus debetur in diem, vel sub conditione, ut non vendant, sed ut possideant, nisi caueant de debito soluendo, die, vel conditione existentis intelligitur. ff. ex qui. cau. in pos. ca. in possessione. respon. 1. & l. Fulcinus §. si in diem. & ad hoc ff. de iudic. in omnibus. Hi autem creditores, si reus non veniat, nec defendatur, & instanter postulant, ut mittantur in possessionem bonorum aduersarij, ad eorum instantiam iudex debet eos possidere iubere: qui iustus dicitur decretum: vt supra §. l. dictum est. Si autem aliquis copareat, qui defendat, non fit missio in possessionem causa custodiae, ff. ex qui. cau. in pos. ca. haec autem ff. de iudic. re. de. ff. ex qui. cau. ma. in integ. rest. item §. si & l. ergo extra de offi. deleg. cap. consultationibus.

ADDITIONES.

- a Eteno. ¶ Secundum Iac. Bal. in ver. est notandum.
- b Possideant. ¶ Hoc est, quod dixit Rof. hoc tit. vltra prin. quod in his non datur secundum decretum, quia sola spes est indebitum iri: de hoc §. s. videntur. uer. quod autem.

SUMMARIUM.

- 1 Primum decretum in quibus reus, vel actionibus interponatur. Cum agitur actio personalis, primo mittendus est actor in possessionem mobilium, si que sint: alioquin immobilium: tertio etiam nominum.
- 2 Reo res mobiles, vel immobiles non habente, sed tantum nomina, vel actiones contra suos debitores, quomodo fiet missio in possessionem.
- 3 Nomina, & alia incorporalia, & spiritalia, & temporalia non possidentur.
- 4 Petens mitti in possessionem pro mensura debiti declarati, si nil inuenitur de bonis illius, apud quem petit missionem, sed illa per alium possidentur, an sit in illorum possessionem mittendus.
- 5 Probatio de possessione contra non restituentem, qualiter fieri debeat.
- 6 Restituere si quis nolit, & veli incontinenti de iure suo docere, dicens ad impediendum restitutionem, dolo petis, quod incontinenti restitutus es, an sit audiendus.
- 7 Actio in factum ex edito, Ne vis fiat, & c. an sit danda contra eum, qui negat rem fore debitoris ipsius.
- 8 Reo tantum usufructum habente, qualiter sit actori seu creditori subueniendum.
- 9 Reo non habente nisi redditus, vel beneficium ecclesie, possunt redditus assignari in causa pignoris.
- 10 Missio in possessionem an possit fieri contra pupillos, adolescentes vel absentes. Republica causa, in bonis eorum.

- 11 Curatorem habens, non potest sine illo stare in iudicio, nec tenet sententia, contra eum lata: sed bene pro eo.
- 12 Reo agente per procuratorem, qui contumax est fiet missio in possessionem ipsius rei petita.
- 13 Missus in possessionem ex primo decreto an vtetur bonis illius, vel fructibus in quorum possessionem missus est.
- 14 Contumacia nimia quae dicatur. Missio in possessionem quibus casibus propter contumaciam non fiat, sed propter fauorem.
- 15 Res non videtur restitui, nisi & fructus restituantur.
- 16 Detinens rem ecclesie, qualitercunque detineat, semper debet conueniri, quantumtuncque nominet, vel exhibeat dominum, vel auctorem suum.
- 17 Missus in possessionem quo casu efficiatur verus possessor.
- 18 Depositarius dicitur is, qui nomine possidet alieno. Commodatarius, colonus, aut inquilinus, qui dicantur: & in eorum bonorum possessionem qualiter fiat missio.
- 19 Contumacia colom an prauidicare debeat domino.
- 20 Nominans, nominato non veniente, si velit petere missionem in possessionem & iudicium rei vendicationis suscipere, an sit audiendus.
- 21 Emphyteuta, vel feudatarius, aut vir in causa dotis si nominauerint dominum in iudicio, & dominus sit contumax, an ipsis pareatur prauidicium.
- 22 Feudatario, vel emphyteuta rei vendicatione conuenio, si dominus velit in iudicio suo nomine subire, agens vero non vult, quid iuris.
- 23 Actor si nolit conuenire dominum ratione ciuiliu possessionis, quam habet, sed feudatarii ratione naturalis, dominus autem vult iudicium suscipere, an sit audiendus.
- 24 Feudatario, vel emphyteuta sub iudicio seculari conuenio, si dominus existens clericus velit vt defensor tale iudicium suscipere, an sit admittendus.
- 25 Syndicus alicuius capituli, veniens ad defensionem feudatarij, vel emphyteuta & qualiter sit admittendus.
- 26 Hereditate petita ex testamento, vel ab intestato, fieri potest missio in possessionem totorum bonorum.
- 27 In actione prauidiciali, si vocatus non venerit, quibus modis debeat iudex occurrere. Pater non est praesumendus filium odire.
- 28 Agens contra libertum pro operis praestandis, vel non praestitis, potest mitti in possessionem bonorum eius, pro aestimatione operarum.
- 29 Agens iudicio noxali, quo pacto, & qualiter possit mitti in possessionem bonorum rei.
- 30 Vbi agitur confessoria pro usufructu, vel alijs seruitutibus personalibus turbatis, an & quomodo fiet missio in possessionem bonorum illius, contra quem agitur.
- 31 Agens pro personalibus praestationibus, puta fructuum, & c. an sit mittendus in possessionem rerum ipsius debitoris, pro rata interesse suo.
- 32 Missio in possessionem an & quomodo sit faciendae, vbi agitur interdictio de itinere actuque privato, eundo, vel de aqua quotidiana & aestiua.
- 33 Missio in possessionem qualiter sit faciendae, vbi petitur vt caueatur de emissionem in duplum.
- 34 Vbi agitur ad exhibendum aliqua rem, vel scripturam, fieri debet missio in possessionem iuxta aestimationem interesse.
- 35 Agens contra tutorem, vel alium in dignitate, uel officio constitutum, ut remoueatur, & is contumaciter abest, quomodo procedere debeat, quo ad missionem in possessionem.
- 36 Ad thori separationem si quis agat, & vocatus sit contumax, qualiter sit procedendum.
- 37 Interdictio Vti possidetis si quis agat contra aliquem coram iudice seculari, ille autem contumaciter se absentat, & qualiter actor mittetur in possessionem rei petita.
- 38 Possessio facilius perditur, quam dominium.
- 39 Primum decretum generaliter interponitur, quotiescunque quis non defenditur, tam in realibus, quam in personalibus actionibus.
- 40 Reipures si nomine alterius rei conueniantur, quorum vnus tantum sit contumax, an propter illius contumaciam, alij non vocatis, fiet missio in possessionem.
- 41 Vbi agitur personalibus actionibus pro temporalibus, an fiet missio in possessionem spiritualium pro mensura debiti declarati.

3. §. Restat videre, in quibus rebus, vel actionibus primum decretum postuletur, seu interponatur. Super quo not. quod variis ex causis fit saepe missio in bonis alicuius. Quandoque enim fit propter legata: ff. vt in poss. leg. per totam. Qnq; causa damni interdicti. ff. de dan. infec. l. si finita §. si ff. de acq. pos. possideri §. si ff. quor. leg. l. j. Quidam quoque propter contumaciam conueniunt in reali, vel personali actione: extra, vt lite non co. itest. quoniam saepe. & de eo qui mit. in pos. causa rei ser. per totum,

ADDITIONES.

- a Super quo no. ¶ Secundum Rof. cuius fuit hoc prin. ti. de actione in factu, quae datur contra missum, super damnis & fructibus. ¶ Adde tui, quod primum & secundum decretum interponi potest in iuribus inseparabilib. a persona, & in obligatione facti, propter inopiam debitoris, gl. Bar. & Bal. l. pro herte, §. i. in ff. de acq. har.

Specul. lib. ii. Partic. I.

um, & C. de bo. aucto. iud. poss. per totum, C. de præsci. xxx. u. cl. an. si quis emptionis. §. si qui omnes non possident, sed derinent ut in præ conor. præterquam in conuento actione reali, in quo est dissensio, an possideat intra annum: quod dicitur j. §. iam de effectu. ¶ Et scias quod cum agitur personali actione, primo mitetur actor in possessionem mobilium, si extent: alioquin immobilium: tertio etiam nominum, sicut fit in executione rei iudicatæ. ff. de re iud. à diuo. extra, ut lite non contest. quoniam. §. si in fin. nisi sint serui, & boues aratores, qui non capiuntur. quamdiu alia super sunt, C. quæ res pig. ob. poss. executor. & l. seq. ext. de treu. & pa. c. fi. Arg. tamen contra, quod primo fiat missio in immobilibus, C. de his, qui ad eccl. confu. l. fin. §. cum autem. sed ibi erant tantum immobilia. Baga. tamen & Azo non multum curant de hoc ordine. ¶ Quid ergo, si reus non habet res mobiles, uel immobiles, sed habet tantum nomina, uel actiones contra suos debitores: queritur, qualiter fiat missio in possessionem in omnibus actionibus? Dic. q. iudex uocabit debitores: & si confiteantur se debitores ipsius conuenti, ut C. quando fit. uel priu. l. 2. interdict. eis, ne soluant creditori sine eius licentia: & quod respondeant isti, q. agit: & sic prouidet actor, ut habeat, in quo missio fiat. & est simile extra ut lit. pen. c. 1. in fi. & habebit actor hæc nomina sibi obligata ex tali iudicis auctoritate. ¶ Licet nomina & alia incorporalia, spiritualia & temporalia non possideantur. ut ff. de acq. re. do. l. seruus. in corporales. extra, ut lit. pen. c. 1. cum suis cor. extra, de renun. cum inter P. de fo. comp. conquestus. & est arg. ad hoc C. de pto. pig. l. j. & 2. & in præ. l. à diuo. §. sic quoq. sup. quo die, ut not. Papa extra, de eo, qui mit. in pos. c. j. Si uero debitores diffiteantur, non fiet missio in nominibus: sed curator uel bonis qui exigat debita, ff. de cur. bo. d. l. 2. ff. de Car. edi. sed & si s. §. j. Tamen si hoc maliosè neget, fit contra eos missio in nominibus. ff. ad l. Cor. de fal. l. 2. & hoc iudicis arbitrio relinquatur, ff. de iud. non quicquid. & uide infra §. uidentur. uer. sed quid si reus & seq. ¶ Quid si apud eum, in cuius bonis peto missionem promissa debiti declarati, nil inuenitur de ipsius bonis: sed illa per alium possidentur: nunquid sum in illorum possessionem mittendus? & si mittat, nūquid possim illa iure pignoris retinere, illo post se fore perete ea sibi restitui uel ne in illis deat in getari, cū nō sit rit citat, & dicat se paratū iudere de iure, restituta sibi prius possessione: & sic uidetur, quod sum in bonis illorum possessionem mittendus, ut ff. de re iud. à diuo. §. si sup. & §. seq. & §. fi. C. de his, qui ad eccl. pto. præsent. §. j. & §. p. præsertim si de pignore cōtrouer sia nō sit. Ar. contra, non debere capi bona illa, non seruato iuris ordine, de quo habetur in auth. de fideiuf. §. sed neque, quod si factum sit, & ille uelit respondere de iure, uidetur restituendus ad modum possessionis, qua non debuit priuari, ff. de re iud. si cū nulla. & C. si per vim, uel al. mod. l. fi. etiam si sit uolētus possessor ut extra de resti. spol. in literis. & 3. q. 1. §. pater. ff. de vi & vi ar. l. r. §. qui à me. ad idem 2. q. 6. argumēta. & q. j. notum. & quod sit restitutus, & postea causa tractanda prius quam de exceptione, cognoscatur. facit C. locati. l. si quis conductionis. ff. quorum le. l. j. §. j. C. de donat. inter vir. & vxor. si maritus. C. de rei vx. act. §. j. Possessio enim mihi dari debuit, alterius iure saluo, extr. de re iud. quānis. ¶ Sed qualiter probabit ille de sua possessione, me non retinente? Dicunt quidam, quod summam, id est, p iuramentum, ff. ad exhib. thesaurus. Alii contra dicētes, quod præ. loquitur in iuramento calumnie, non in iuramento, quod est lo coprobatiois: alioquin inueniretur actor & testis in causa sua, ¶ leges, C. de testib. omnibus. 4. q. 3. §. item in criminali. uer. sic. item nullus. In hoc autem erit summaria, quia procedetur lite nō con testata: & poterit probare de possessione per unum testem, uel per priuatum scripturam, secundum ea, que not. supra de officio iud. iud. §. postremo. uer. si. 3. ¶ Quid si ego nolens restituere, uolo incontinenti de iure meo docere, & dicens ad impediendum restitutionem, dolo petis, quod incontinenti restitutus es: nunquid sum audiendus? Respon. forte sic, arg. ff. ad exhib. l. 2. §. ibidem. ff. ut in posses. l. si is qui. ext. de resti. spo. literas. & arg. in præ. §. q. si super. ibi, si cognouerit eius fuisse, & c. & facit C. de leg. creditor. & C. de edic. di. Adri. tol. l. fi. Vel dic contra: cum non sit iuris ordo in possessione seruatus, ut supra ¶ Quid si ille negat rem fore debitoris illius, uel putat possessionem esse suam, uel sibi obligatam? Dicunt quidam, non dari contra eum actionem in factū, ex edicto, ne vis fiat ei, qui in posses. & c. si sup. me missum non admittit, ff. ne vis fiat ei, qui in posses. leg. 1. §. si quis ideo. Sed nūquid ipse habebit probare suam, uel se ius in ea habere? Respon. sic si se ad hoc obliget, ff. de probat. circa. Imputet enim sibi, qui se ad hoc adstrinxit: quia sufficiebat ei probare se tempore missio nis possidere. Sed contra in præ. §. si super. ibi, putauerit admittē dam, quasi eius sit. Sed dic, quod præsumitur eius esse, nisi contra probetur, C. de rei uendic. l. fin. & arg. in præ. §. si quis ideo. Quid si filius familia suocatus in causa, in qua exigitur consensus patris contumax sit: nunquid fiet missio in possessionem, & in quibus rebus? De hoc supra de actor. uer. sic. sed ecce. & seq. ¶ Quid

si reus non habuit nisi uel fructum in aliquibus prædiis, qualiter subuenitur actori, seu creditori? Dic, quod iudex iubebit eum quasi definire prædia, uel fructus gratia: & hic missus habebit simplicem custodiam: uel usufructarius autem habebit illam naturaliter possessionem, quam semper habuit, ff. de acqui. pos. naturaliter. Et idem in uasallo reo, seu debitore & feudatario, & similibus dici potest, ff. de pignor. l. si is q. usufructu. & l. obligatione generali. Potest enim creditor mitti in possessionem feudi, ut percipiat fructus, Possidete tamen uasallo, & non extraneo: ut ff. de leg. 2. peto §. prædium ff. de dam. infec. si finita §. si de uetigalibus. & ar. ff. de bo. aucto. iud. possi. in ueditione. Sed quid faciet dominus feudi? Dic, quod semper remanet uasallus: unde domino seruiet, arg. ext. de feud. cap. 1. Et idem iuris est in superficie raris & uetigalibus, ff. de da. infec. l. si finita §. si de uetigalibus. ff. de publica uetigal. & c. l. uetigalia extra, de sequest. c. pen. & si & iunge, qd est infra §. uidentur. uer. licet quid si reus, & seq. ¶ Quid si reus non habet nisi redditus, uel beneficium ecclesie, puta præbendam? Respon. possunt redditus assignari in causa pignoris: ut dixi in nominibus uel actionibus ff. de re iudic. l. commodis. C. de exec. rei iudic. stipendia. extra de fideiussor. constitutis. & c. peruenit. in fi. extra de appellat. pastoralis. in fin. 32. distin. præter hoc. Arg. contra, C. quæ res pign. ob. pos. l. spem eorum. S. O. L. In penam debitoris si non habet, unde soluat, fructus dantur, ad tempus: ut in p. concord. Pignori autem res in fructus non debent, ut in contrario: & extra de pignor. c. j. & 2. Sed & cum agitur super ecclesia, tanquam de proprietate, fit missio in ea, ut dixi supra titulo proximo, §. pen. uel illud autem. ¶ Sed pone, quod pupilli, uel adolecentes, uel absentes, reipublice causas abint: nunquid si et missio in possessionem contra eos in bonis eorum? Respon. sic, si non defendantur, ff. ex quib. causis in possessionem eat. l. 3. & l. in pos.

ADDITIONES.

- a In fine. ¶ Istud posuit la. j. sed auctor melius locauit hic.
- b Et Azo. ¶ 12. Bal. dixit, q. Azo non tractat de ordine: & uerum est in summa, de bo. aucto. iud. pos. Tene, quod dixi in d. dec. quoniam. §. q. si super. gl. hoc ordine.
- c Ordine. ¶ Quid si agitur contra ueritatē personali actione, & nihil habet in bonis, nisi forum, uias publicas, fontes, & similia: dicam j. de sen. com. §. sequitur. super. uer. q. si uenerit.
- d Dic. ¶ secundum 1a. præ. cuius fuit iste uer. & huic continuus erat uer. q. si reus, hic sic. in Tac. interposita fuit additio.
- e Nominibus. ¶ Pacti, q. no. Cy. C. quando fit uel pri. l. 2.
- f Mittendus. ¶ Vide q. no. j. s. nūc uideamus, in fin. scilicet reus præsens cogat iudicare. ¶ Adde an fm decretū impediatur per ius tertii conditionale: uide Bal. in l. peto. §. prædium in fi. ff. de leg. 2. q. no: & hoc magis facit ad tribricam seq. de secundo decreto.
- g Possessione. ¶ Est sciendū, q. dñs meus in legib. disputauit quæstionē, que incipit, queritur, an primum qua quaeritur, an primum decretum procedat contra reum in re, cuius ipse habet dominium, sed alius esse possessor: & an ipse possessor ueniens obtinere possit illud reuocari, solum possessionem probando. In prima tenuit, ualere primum decretum in re tali: & quod illud parabitur uia ad fm: ex quo secundo acquiratur dominium sine possessione eius. Ratio, q. aliter creditori consulti non posset debitor contumax non haberet nisi tale dominium. Item stat, q. nuda proprietas potest obligari ex cō uentione, ff. de pig. act. si uenerit. §. si nuda. Ergo & in ea pignus prætorum constitui potest. Nam in vicem uentæ obligationis succedit decretum iudicis, C. si in causam iudi. pig. cap. si. l. 1. Item ex cōtractu sine possessione dominium queritur, quando uerus dominus rem penes alium constitutam uē dit, & in rem inducit emptorem. ff. de fun. dot. si fundum. Sic ex secundo decreto acquiratur dominium sine possessione, q. habebat debitor contumax: sed possessionem ille non habebat. Illo enim iure uicitur missus, quo is, pra quem facta est missio, ff. de dam. infec. si finita. §. si de uetigalib. Fatetur tū, q. per missionem ex primo decreto creditor non fit possessor. Nec mirum: quia etiam si possideret debitor, sic esset: acquiritur ergo missio pignus prætorum: & paratur sibi uia ad secundo decretum: per quod etiam, cum dabitur contra debitorem non possidentē, non auferetur possessio tertio possidenti: sed creditor missus ex domino questio uendicabit rem à possessore, qui possessionem suam poterit tueri. Non obstat ff. de re iudic. l. à diuo. Pio. §. si super. rebus. ubi super. rebus pignori capis de proprietate fiebat cō trouersia. Nam, ut ibi no. in 1. gl. etiam de possessione fieri potest ad superius dicta inducit eandem l. §. sit quoque. Vbi agit certum esse, dominium fuisse debitoris, propter controuersiam possessionis non dimittit missus pignora: alias, ut in prin. dixi, non esset consultum creditori debitorē non habentem solum rei dominium sine possessione. Valuit ergo primum decretum, quo ad duo supra dicta: & ex quo inuenitur traditio in secundo, licet nō possideat, rei uendicionem uel Publicianam poterit intentare. ¶ Adde, ut per Bar. & nouissimos in d. l. si finita. §. si de uetigalibus.
- h Lite non contest. ¶ Vide j. de libel. com. §. si uer. hoc aut notandum.
- i Uer. tertio. ¶ supra tit. prox. §. sequitur. uer. porro. circa med.
- k Docere. ¶ Non intelligas, id est, de debito: quia illud solū non sufficeret: sed uult probare fuisse & esse rem debitoris.
- l Quid si. ¶ Reassumit uerba Iacob.
- m Extraneo. ¶ Vnde si uasallus in feudum dasset feudum, non ponetur tunc creditor in possessionem fructuum: quia illi nūquam fuerunt sui. ff. de pigno. l. 1. §. cum prædium. & l. Paulus.
- n Respon. ¶ Secundum Iac.
- o C. i. & 2. ¶ Et ibi no. in gl. pe.

Specul. lib. ii. Partic. I.

Rof in tit. de secundo decreto, & secundum Papam in præ. §. in
16 aliis. ¶ Hoc etiam no. q. si conuentus, qui nomine alieno pos-
sident, id depantet domino, fit missio in possessionem rei petite,
a nisi dominus uenerit in termino ad hoc a iudice statuto: ut dixi
§. r. j. §. sequitur. ver. si uero agitur. ibi si autē is est quasi conte-
stata. quod uerum est, siue quis conueniatur super re immobili,
b ut in præ. dec. quoniam frequēter. b. §. quod si super. & C. ubi
in rem ac. l. 2. siue etiam super re mobili hodie, ut C. ubi de crim.
ag. oport. auth. qua in provincia. ver. eo autem absente. Ar. tamē
c contra ff. de rei uen. officium. in fi. ¶ Item quod dicitur in prædi.
§. q. si super. & in l. 2. C. ubi in rem ac. quod debet nominare, ex
ponunt quidam, ut Accur. Debet id est ff. an per a. ium cause
appel. l. si. ff. de off. præf. solent. in prin. Alij, ut B. dicunt, quod cū
quis super immobilibus rebus, quas nomine possidet alieno, in
quibus nullum ius habet, conuenitur debet, & potest nominare
secundum eos exponitur. Debet, i. potest, ut in præ. §. & in præ. l.
C. si em haberet ius in re, illud tenetur defendere. vñ non potest
dominū nominare, ut iā dicit. Ad præmissa tñ fortiter opponit.
nam vñ, q. qualitercunque quis detineat rem ecclesie, ipse sem-
per cōueniri debet, quantuncunque nominet, uel exhibeat do-
minū, seu auctorē suū: ut l. 2. q. 2. quicunque. i. & l. 6. q. 1. in cano-
nibus. extar. de foro com. cum sit generale. & c. si clericus. Sed il-
la loquuntur in possessorio: quo casu non prodest nominare do-
minū, uel auctorem: ut ext. eod. conquestus. no. in præ. §. q. si su-
per. in gl. secus. & c. Nunc autem prodest nominare dominū, cū
d agitur petitorio. Vñ intellige prædicta iura cū q. aliqd suo nomi-
ne possidet, ut tunc ipse sit cōueniendus: nec sit necesse nomina-
re cum, cuius auctoritate possidet. Sed præ. §. loquitur, cum quis
nomine alterius possidet. Si autē is qui nomine possidet alieno,
dominum non nominat, sed tanquam possessor se offert liti, &
ppter eius contumaciam possessio decernitur auctori, nō nocet do-
e mino: quod dicit, ut no. in præ. §. quod si super. ¶ Debet autem
17 statim fieri nominatio ista ante libelli oblatiōem, uel prius quā
respondet reus: ut no. in præ. §. quod si super. ¶ Item missus in
casu isto, statim efficitur uerus possessor: nec is, qui passus est mis-
sionē, ueniēs intra annum, audietur super possessione: licet ali-
ud sit quando quis suo nomine conuenitur, ut ibi no. ¶ Sed quis est
is qui nomine possidet alieno? Respon. depositarius, & commo-
datarius rei mobilis, colonus & inquilinus, qui nō habent ius in
re. ff. de rei ued. l. officium. rei enim commodata, deposita, & co-
lono uel inquilino tradita, proprietatē & possessionem retine-
mus, ff. de depos. l. ff. commo. in commodato. ¶ Sed nunquid est
18 idem in his, qui ius habent in re: ut est emphyteuta, feudatarius,
maritus in rebus dotalibus, usufructuarius, feudatarius, superfici-
arius, creditor. & similes, ut ipsi possint dominū in iudicio no-
minare? P. & Y. dicunt, q. non nec liberant hoc faciendū: imo
defendere coguntur, ratione iuris quod habent. Quod autē ma-
ritus per se agat, uel defendat in rebus dotalibus ratione iuris, q.
ibi habet, pbatut ff. de rei. s. p. §. sed scientibus. De usufructu-
ario pbatut ff. ad exhib. Celsus. §. i. De emphyteuta ff. qui satisfi-
cog. sciendum. §. j. Domini lo. & Azō contrariam cum præ. l. C.
ubi in rem ac. l. 1. ff. præ. §. quod si super. non distinguant, habe-
at quis ius in re, uel non, nec nos debemus distinguere. 2. q. 5. con-
g soluti extra, de translat. inter corporalia. uer. si. §. Idem etiam
est in procuratore ad administrandum dato, ut no. Papa in præ.
h §. q. si super. ¶ Quid si colonus sit contumax, nunquid eius
19 contumacia præiudicat domino? Respon. nō. C. si per uim, uel
ali. mo. posses. abs. tur. fu. l. fin. Quid si non est contumax, sed in se
suscepit iudicium? Respon. dico, quod potest poenitere ante liti-
contestationem, & dñm in iudiciū nominare, restituit aduer-
20 zorio expensis, ff. de rei ued. l. si qui se & duabus legi. seq. ¶ Quid
si nominans, nominato nō ueniente, uult poenitere, & iudicium
rei uendicationis suscipere? Et uiderur, quod non audiatur, ut in
præ. l. is qui. & ff. de noxal. act. Sed dicit, quod si ex persona sua ue-
1 lit suscipere, tanquā mendax efficietur de possessore petitor: ut
ff. de rei ued. l. 1. sed si rāquā defensor, bene admittitur: infra uer.
sed quid si actor. Prædicta m quoq. de pœnam nominās parietur
nominato dicente, quod ille eius nomine possideat: ut in præ. l.
si. ff. de rei. uen. Quid si dominus ius suū alteri uedidit, sed emphy-
teuta nihilominus primum dominū nominat? De hoc uide in
21 fra de emphyt. §. n. c. aliqua. uer. f. 174. ¶ Quid si emphyteuta,
uel feudatarius, uel uir in causa dotis nominauit dominum in iu-
dicio, & dominus fuit contumax, nunquid paratur præiudiciū
emphyteute, feudatario, uel uiro? Dicunt quidam qd sic. Impu-
tet enim sibi, quod cū nominauit: quia de uoluntate sua fuit hoc
& permittit sequentem agere, ff. de rei iud. s. p. extr. eo. ti. quam-
uis. C. res inter alios act. per totū, extr. de præb. dilecto. in fi. Sed
nunquid nominās dominum in iudicio, tenetur semper compa-
rere, & a desse cause, si dominus uelit eam defendere? Respon. nō.
sed dimittit ius esse. ff. de in ius uoc. neque impuberes. §. j. & uide,
quod no. secundum Papam. ext. de sponsa. ueniēs. j. & de rei iud.
22 cum super. ¶ Quid si feudatario, uel emphyteuta rei uendicati

one conuento: dominus uult hoc iudicium suo nomine suscipere:
gens uel: o potius uult agere contra illos, qui possident, & plenam
habent facultatem restituendi rem? Respon. si dominus conueniatur
ratione ciuilibus possessionis, potest suo nomine iudicium suscipere,
cum suo nomine conueniatur: quia ipse ciuilitate possidet, ut
ff. commod. l. si ut certo. §. si duobus. sed naturaliter possident, si
licet feudatario & emphyteuta, ut ff. de acquit. posses. naturaliter
23 non fit præiudicium per hoc, ut supra uer. prox. ¶ Sed quid si
actor nolit conuenire dominum ratione ciuilibus, quam habet, sed
feudatarium ratione naturalis, & dominus uelit suo nomine iudicium
suscipere? Respon. non audietur, quamuis eius interfit, ut dicitur
quidam quia ipse non habet naturalem possessionem, ut dixi:
et pro hoc facit ff. de appell. sententia. §. ff. quando appell. l. si. j. §.
in propria. & §. tutores. Si autem uelit non suo nomine, sed ut
defensor feudatarii, iudicium suscipere, audietur. Nam in ciuilibus
pōt quilibet alium defendere, etiam in iudicio ff. de procu. l. j. §. vñ:
24 ius, & l. seruus. §. publice. ff. de solut. solutio. e. n. ¶ Quid si domi-
nus clericus est, qui ut defensor uult iudicium suscipere sub fidei-
k ce seculari, sub quo conueniebatur feudatarius, uel emphyteuta?
Et quidem non uideatur admittendus ut in auct. de sancto. episcopo.
§. alium autem C. de procura. milit. c. de episcopo. & cler. placeat
extra de foro eod. p. si diligenti. etiam si exp. esse renunciet prior.
25 legio fori sit ut ubi, ff. qui satisfi. cog. no. res. §. j. ¶ Quid si syndi-
cus alicuius capituli ueniat ad defensionem feudatarii, uel emphy-
teute? Respon. si clericus est, non admittetur coram iudice laico,
ut si uero uel laicus uult defendere nomine capituli, similiter nō
admittitur: sicut nec capitulum admittetur, ut quidam dicunt,
ff. de iud. l. si cum procuratore ff. de procur. sed & h. §. de sen. le-
re. & l. minor. §. quomā. Sed si syndicus laicus uelit defendere, ut
ipse, non ut syndicus, bene audietur: ut in præ. §. publice dummo-
a iud nō obuiet: & semper debet possessor in suo foro defendi. C.
ubi in re act. l. ff. de iudi. uer. xj. q. uest. j. experientia. Vtrum
nominās aliud in iudicio, inrabit de causa? uide j. de iuramēt. ca-
lunn. §. restat. uer. sed illud. ¶ Sed nō quid in seruitutibus, uel cō-
negatoria, uel cū de electione ad dignitatē agit, fit missio in pos-
sessionē? de hoc, & de aliis dicit. j. §. uidentū. uer. si qd sit electio.
26 & sequer. ¶ Verum si petitur hereditas ex testamento, uel ab in-
testato, si in iudicio in possessione fori bono. c. d. de petitiō. l. i.
hereditas. C. de ed. di. Ad. rollen l. fin in fin. & in p. l. Fulcinius.
27 §. si & iunge quod est. tit. l. prox. §. sequitur. uer. si qd sit electio.
l. ¶ Quid si agatur actione præiudiciali: ut puta petit quis alii
quem tan-

ADDITIONES.

- a Domino. ¶ Vide quod dixi in §. quod si super. in gl. per illum
- b Frequenter. ¶ Opiniones & ipsarum rationes de hoc uide in §. q. si super. super per 1. gl.
- c In fi. ¶ Dicit, ut ibi in v. gl. & sic cit. quod no. de iur. examinata. in gl. & q. scrip-
sin d. §. quod si super. to gl. quod si non ad fi. & §. si super. uerbo. possessione
- d Secus, & c. ¶ Apertius est in præ. c. quicunque.
- e Si super. ¶ Quomodo autem factum uolenti expellenti colonum præiudicat
contumax, & non factum iudicis possessionem ei auferentis, cum plus ope-
rari deberet actus iudicialis, q. an uolentis, ibi plene scripti post Hon. &
Hoyl. super uer. nominare. l. c. ubi super uerbo, tardabit scripti post Hod. de
illo, qui de præcepto domini sui annum dedit, & conuentus nominat do-
minum, qui se ita causam præcipit: an fit sibi danda dilatio ad dominum præ-
sentandum, & quid si dicitur, & dominus non uenit, ibi uide.
- f Creditor. ¶ In isto casu uidetur, quod procedat nominatio, per l. si pignora
sint pignori. actio & de usufr. cap. l. pignori. & quod no. C. de furt. l. vit. §. pen.
g Verus fin. ¶ Dominus meus in legibus se distinguat: in tales conueniatur
super re, & tunc seruitur prima opin. ut non possint declinare iudicium
tales naturaliter possidentes, cum sibi possideant ad quod facit in vñ. seu.
de contro. seu. inter uas. & al. c. Si uero conueniuntur super. censu, redditu,
uel seruituto quod debetur domino, quod tertius petit ab emphyteuta, uel fe-
lolo, uel simili tunc quisque talium denunciare potest domino, & illum nomi-
nare: quia principi aliter ad eum pertinet huius rei defensio. Si non uult nomi-
nare, pte litiget nec nocet sententia dño, nisi sciat & patitur. ff. de reg.
iur. s. p. ext. eo. ti. c. pen. alleg. ad prædicta C. de agri. & cen. litibus. lib. xj. &
l. in causis, ff. de procu.
- h Super. ¶ Et ibi satis scripti de hoc super uerbo, alieno. Ipse etiā ibi no. nomi-
natione hanc facere posse eum, qui super obedientia conuenitur: & an non
ueniente nominato, sit tunc locus missioni, plene scripti. de ma. & obe. c. inter
quatuor. super gl. uide sententia.
- i Suscipere. ¶ Vide quod dixi in §. q. si super. super uer. possidet.
- k Emphyteuta. ¶ No. quia de habente ius in re loquitur: & uide quod dixi in §.
quod si super uer. excipiat.
- l Quid. ¶ Hinc rediunt uerba Vber. de bo. ubi §. & sic ubi, ut hic, incipit uer-
si. & si duplex responso, ut hic: & quantum durent j. dicam. ¶ Adde, quod
quando agitur actione præiudiciali, q. possit dare bannum, quia Spec. in l.
alleg. in cō. tex. in l. j. quid ergo. uer. multi. ff. de uen. in sp. & gl. j. in l. j. ff.
de admi. tut. & in l. præf. C. de suscep. tu. Bald. in c. j. de pace tenen. & Ber.
in l. j. ff. si quis ius di. non ubi dicit, hoc esse uerum in uero contumace, nō
in ficto: quia tale bannum habetur pro multa, & multat non potest fictus
contumax. ut habetur in gl. d. l. pen. ¶ Adde tu, q. bannum equiparatur mul-
tæ, & pro multa habetur, & sicut multa nō irrogat infamiam, ita nec ban-
num, ut per Pau. de Cast. cons. 467. incipit. super hoc puncto in 2. col. uer-
ficu. secundo præmitto. in prima parte consilio rum. Henric. Ferrand.

quem tanquam filium, & in potestate constitutum, uel tanquam seruum, uel tanquam libertum, uel tanquam uasallum, uel tanquam colonum, uel tanquam adscriptitium, & similes: & uocatus non uenit? Respon. generaliter, quia in talibus non potest fieri missio, iudex per remedia generalia & excogeta occurrat: puta per excommunicationem, per bannum, & per missionem in possessionem, vt j. §. uidentum. uerfic. in actione autem finium. & uerficul. in omnibus tamen personalibus. Item specialiter respondet: ad singula. nam n. constat, quod quis sit filius, & ab eo petatur reuerentia, uel pietas, iudex potest ad uoluntatem patris procedere: ut C. de pact. pot. si filius. 36. dist. non satis. 35. dist. sexto. xxx. dist. c. j. & c. si quis dereliquerit. Si uero negatur filius, nec est fama tunc iudex potest recipere probationes patris super filiatione in patria potestate, & si per hoc etiam pronunciare, secundum Vbert. quia extraordinarium negotium est. C. de uisur. pupil. pupillus. ff. de offi. proconsul. nec quicquam. §. de plano. 2. q. 7. quæritur. Et est ratio quia non potest sumitur patrem filium odire. xxij. q. j. paratus & q. iij. est iniusta. & c. euindicta. v. q. v. c. j. & ij. q. j. non est putanda. Quid ecouerso, si filius dicit se non esse filium, uel se esse emancipatum? Non enim uidetur, quod filius sit mittendus in possessionem libertatis, quia nec ille, qui se partem dicebat, possi datur. ff. de acqui. pos. l. j. §. ij. Respon. occurritur per pramissa remedia generalia, uel recipiantur probationes, ut dixi: uel procedatur, sicut in negatoria & confessoria dicitur in pra. §. uidentum. uerfic. quid si agatur. Si uero petatur quis in seruitutem, ut ibi dicitur. sed is quem. ¶ Quid si agatur contra libertum pro operis praestandis, uel non praestitis tunc estimandis operæ, & fiet missio in possessionem bonorum eius pro estimatione operarum: ut de uerb. obli. in stipulationibus. ff. de oper. liber. quoties. Si uero agatur de ipso iure patronatus, procedetur prout in fessoria: ut in causa filiationis dictum est. Sed si de libertinitate proclamatur in ingenuitate, & uocatus non ueniat, iudex saluis pramissis generalibus poterit procedere: prout habetur C. de inge. ma. diffamari. & C. de remis. pig. si eo tempore. extra. de testi. cum olim. & qui si. sint. leg. ator. Porro si dominus petat ad uasallo, ut eum dominum uel certam possessionem ad eo recognoscatur. uel ut cum dimittat pro feudo, uel eam ut ab ingrato reuocet, ut C. de reuoc. don. his solis. ex. de dona. c. fi. xxij. q. vlt. de forma. & si contumaciter abest, potest dominus mitti in possessionem eiusdem rei, si eam habet: uel si non habet, in possessionem aliorum bonorum eius pro estimatione interesse facta, ex eo quod pramissa non sunt. Ceterum si peto colonum, tanquam seruum, cum peculio, & contumax sit peculium per iudicem annotabitur, quod intellige, prout habetur. ff. de diuer. & temp. prescri. longæ. & C. de agricol. & censu. cum satis. §. fi. & l. cum scimus. ¶ Sed quid si iudicio noxali agatur? Respon. si agatur ad damnum, uidentur quod fiat missio pro rata damni petiti, & forte est actoris electio. in quo uelit mitti in possessionem super quo uide. ff. si ex nox. caus. aga. l. ij. ff. de re iud. 30 miles. §. j. ff. de sol. l. ij. & iij. ¶ Quid si agatur pessoria pro usufructu, uel aliis seruitutibus personalibus turbatis? Dic, quod ratione illius iuris fiat missio propter contumaciam rei in possessionem eius rei. in qua actor petit illud ius. ff. de usufr. l. iij. & stabit in ea usque ad annum, & postea fiet uerus possessor, prout in aliis realibus §. si dicitur. Item iuris est etiam, si agatur de decima, se b cundum Vber. p. m. d. secundum Papam, statim est uerus possessor, & non causa custodia, & iudex prohibebit reo, ne illum turbet, donec reus de iure suo ostendat, & super hoc ipse caueat, & faciat illum interim gaudere quasi possessione pacifica seruitutis, uel aliter iuris petiti, ff. de oper. nou. nunciat. si prius quam. ff. si serui. uend. is cuius famuli. ff. de usufr. c. uisus. ff. de opt. leg. mancipiorum. C. de inge. ma. diffamari. Et hæc etiam locum habent in iuribus incorporalibus, spiritualibus & temporalibusque proficere, secundum Papam, ut not. extra. de eo, qui mit. in pos. caus. 31 rei ser. c. j. & s. eo. §. uerfic. ¶ Item si agatur pro personalibus prestationibus, puta fructuum, uel interesse nomine, decernatur, missio esse faciendam in possessionem rerum ipsius debitoris pro rata interesse sui, ut dicunt quidam Alii contra, cum aliud, & non interesse petiti sit, arg. C. de fideicom. lib. l. fi. nisi forte petitionem mutet: quod facere potest ante litis contestationem, ut C. de eden edita. & iunge hic, quod est in pra. §. uidentum. uerfic. qd 32 si agatur negatoria. ¶ Quid si agatur interdicto de itinere actiue priuato, eundo, uel de aqua quotidiana & aestiua? Respon. si ratione possessionis agitur, & res non capit dilationem, & aduersarius non ueniat, iudex permittit ire agere, & aquam ducere, sine preiudicio iuris querendi possessionem & proprietatem: actore nihilominus cauente, quod si apparuerit cum iniuste egisse, refarciat damnum absentis. ff. de testa. tu. l. idem. ff. de dam. infect. hoc amplius §. Alphenus. ff. ad exhi. si quis merces. §. si rata. & l. Iulianus. §. j. Vel procedatur, ut iam dicam in interdicto Vti possidetis: uel, ut dixi in confessoria pro seruitutibus, secundum Vber: Quid si agatur de damno infecto? Dic, quod & tunc fiat missio. ff. de damno infect. prator. §. ij. & per totum: & iunge, quod est infra. §. uti-

mo. Quid de legatario, uel fideicommissario? Rñ. & hoc etiam est expeditum: ut C. ut in poss. leg. uel fideicom. l. legati. ff. quando di 33 es leg. ce. per totum: & j. §. uidentur uer. sed nunquid. ¶ Sed qd si petitur, ut caueat de euictione in duplum? Dic, quod ibi pramissa generalia remedia sunt forte necessaria: uel dic, quod fiet missio in possessionem dupli pretii dati, uel pretii rei ff. de euict. l. ij. quod uidetur absurdum, cum hoc non petatur. Vnde dic, quod si et missio in possessionem tanti in quanto possit periclitari: ut de act. emp. & uen. l. ex tpto. §. i. extra. de eo, qui mit. in posses. causa 34 rei ser. cum uenissent. ¶ Quid si agitur ad exhibendum aliquo iure, puta ut exhibeatur aliqua res, uel scriptura? Dic, quod non fit et missio in possessionem rei, uel scripturae: aliis plus haberet ex d contumacia, quam ex sententia, ff. de uerb. sig. plussit. extra. de ac. cul. ueniens. x. q. 3. certum. Fit ergo missio iuxta estimationem in teresse: sicut si diffinitiuè condemnaretur, & non exhiberet, fieret missio in teresse. ff. de in lit. iur. in actionibus. ff. ad exhi. per totum. ¶ Quid si agitur contra tutorem, uel alium in dignitate, uel officio constitutum, ut remoueat, uel deponatur: & contumaciter abest? Respon. procedatur contra eum, secundum pramissa generalia, uel etiam per spalia, ut sibi interdicitur interim administratio, quasi suspecto, ff. de procur. qua omnia. C. de spec. tu. l. penul. In sit. eo. in fin. ff. de solu. quod si forte. §. j. extra. de simo. licet. Heli. de accus. c. fi. de offi. deleg. venerabilis. Veruntamen in hoc casu poterit contra eum procedi: ut supra tit. v. §. sequitur. uer. si uero. poterit enim recipi probationes super principali: & procedatur secundum l. ff. de suspes. ut impubes. ¶ Quid si agatur ad thori separationem, & uocatus sit contumax? Rñ tunc est reuocandum ad sepe dicta remedia generalia, uel etiam ad specialia, ut patens absoluitur à debiti coniugalis redditione: Si uero uir, uel uxor agat pessorio, non fiet missio in possessionem, sed recipiuntur probationes, ne detur occasio fornicandi. causa enim matrimonialis non obest ordinariae cognitioni, secundum Vber. Ego dico in pramissis casibus absentem excommunicandum, & non ad sententiam procedendum: extra. de resti. spol. l. iteras. Cum autem agitur super foedere matrimonii, tunc potest etiam lite non contestata procedi: extra. ut lite non contest. c. j. & e. quoniam. §. porro. Quid si uxor agat contra uirum ad inopiam uergentem? de hoc infra de don. iur. ui. & uxor. §. formati uer. qd si uir. In criminali autem causa qualiter procedatur, & infra de accus. §. sequitur 37 tur. ¶ Sed pone, ago contra te coram iudice seculari interdicto Vti possidetis, quia mihi turbas possessionem tu contumaciter absentis: quæritur, qualiter iudex contra te procedat: non enim potest me mittere in possessionem rei petite, cum nulla petatur ita non potest te excommunicare, cum sit laicus, xvi. dist. bene. q. dem. G. Na. not. extra. ut lit. non contest. tra. quod iudex assignabit tibi terminum, intra quem uenias, uel à mea iniquitate cesses: ut extra. de rest. spo. audita. extra. de natis. ex lib. uen. c. vnico. Quod si neutrum facies, procedet contra te ex officio suo: ut extra. de pig. ex literis. Idemque dici potest, secundum eum, in qua sione illa, cum quis potens aliquem spoliat, nec uult comparere, nec excommunicari potest: uel si potest, parum de excommunicatione curat: tunc enim iudex contra eum ex officio procedet, g ut ibi extra. de postul. c. j. h. & ij. q. v. quanto. & infra uer. prox. Papa not. extra. de eo, qui mit. in pos. caus. rei ser. c. j. quod hie agat interdicto uti possidetis, siue interdicto Vnde uir, pro incorporalibus: quia secus, si pro corporalibus, ut infra in fi. huius §. sine quo cumque alio modo agatur pro incorporalibus, non fit missio in possessionem: quia non potest, cum dicat se possidere: ut extra de probat. licet. & de iudi. examinata. Sed cauebit reus de non molestando, secundum ea que not. supra uerficu. quid si agatur confes. & in concord. libi positus: & probatur extra de sequel. poss. e. j. & ff. de iti. actu que priua. si pro uia. & iunge, quod not. supra co. §. uerficul. j. & uide j. eod. §. uidentum. uer. in omnibus. §. a. dixi. quod si

ADDITIONES.

- c Respondeo. ¶ Dicit Vber. uidentur, quod iussu prætoris ducendo sit seruus, si si ex nox. ca. aga. l. ij. §. u. l. ubi sic iacet tex. subdit, uel si agitur & c. & quod sequitur, forte est actoris electio. dixit Vber. propter contumaciam rei. hoc expresse, ne credatur, quod agens noxali possit eligere seruum, ut emendam: cum sola emenda ueniat in petitione, licet serui datio fit in liberatione. Inl. de nox. §. j. & edixi de emp. & uen. c. iij. super uerbo, induxit.
- b Secundum Vber. ¶ Interponit, quod sequitur: & eius uerbi: reasumit j. uer. quid si agatur interdicto.
- c Offendat. ¶ Dicebat Dyn. de primo decre. in iij. q. quod quato actor possidet, tunc poena contumacis est, quod transferatur onus probandi in eum: alle. ff. de no. ope. nur. si prius, si uero non possidet, procedit primum dictum quod fit missio quasi in possessionem: alleg. ff. de dam. infect. la quo fundus. ¶ Adde, ut per Bar. & Alex. in d. l. si prius.
- d Sententia. ¶ Incumberet enim hoc possessori, & per sententiam sufficeret exhibere presentiam.
- e Vber. ¶ Et hic finiuntur eius uerba.
- f Quidem. ¶ De hoc etiam §. cit. j. §. sequitur. uer. sed pone, T. ius.
- g c. j. ¶ Vbi scripsi in glo. magna, uerfic. hoc eodem modo.

Specul. lib. ii. Particu. I.

xi. quod si reus contumax est, ubi agitur interdicto Vti possidetis, uel utrobi, iudex pñciabit actorē nō esse in possessione inquietatū a reo, donec reus probauerit possessionē suam esse: & fortē coget reum cauere sed id seruaturū: quemadmodum fit in ferui tute, ut ff. de no. oper. nunc. si prius. ff. de dam. infect. l. a quo. ff. si feru. uen. is cuius Nam interdicta licet personalia sint, uidentur tamen in rem scripta, ff. de interdic. l. j. in fi. Distinctiua enim sententia de nō inquietando in perpetuum, ante litis contestationem ferri non possit: extrā ut lite non contest. per totum. Sed nonne hoc casu reus ueniens intra annum, recuperabit possessionem, restitutis expensis, & præstita cautione de lite prosequenda? Et uideatur quōd sic. C. de bonis aucto. iud. pos. auct. ei qui iurat. extr. ut lite non contest. c. quoniam. §. in aliis. Sed dic. contrā, nisi prius probauerit possessionem ad se pertinere alius nil uideretur operari interlocutoria iudicis: imō delusoria uideretur, quod esse non debet, ff. de iudic. si prator. ff. ne quid in lo. pub. l. si. quia & sine eadem ius possidendi haberet. nam intentat interdictum Vti possidetis: quare non perit, ut adipiscatur possessionem, sed ut in iam a depta defendatur: ut In ff. de interdi. §. retinēda. extrā de probat. licet. vnde nil uideatur reuerso restituendum, cum in nullo de eius possessione constet. Secus autē est, ubi uagitur iudicio petitorio, quia tunc reo missionem passio res est restituenda Sed quare hoc 35 in possessione potius contingit, quā in aliis casibus? Rñ. ¶ quia possessio facilius perditur, quā dominium, ff. de acq. poss. l. 17. §. differentia Vnde nec a sententia possessionis appellari potest, secundum leges, licet aliud sit in aliis, 2. q. vi. sunt etiā. quo. u. uer. si de pos. & C. si de mōmen. pos. suc. ap. l. j. Quidam autem dicunt, quōd in præmissio casu reuersus restituendus est, ut res restitatur in pristinum statum, in quo erat ante latam interlocutoriam, quo ad hoc, ut idem subducatur decretum, & ut per illud nulla detur actio, uel exceptio, quā aliter dari possit, ff. de acq. poss. l. iust. & ff. ne vis. i. qui in pos. mis. est. l. j. & hoc, cū agit pro ipsa possessione ne quis inquietetur in ea. Si autem agitur pro æstimatione possessionis, quod fieri potest ut ff. uti pos. l. pe. & ff. qd me. cau. si mulier §. qui possessionem. tunc pronuntiabitur, ut in aliis simplicibus personalibus actionibus. ¶ Generaliter autem pri- 39 mum decretum interponitur, tam in reallibus, quam in personalibus actionibus, quotiescunque quis nō defenditur, extr. ut lite non conte. quoniam §. in aliis. & §. si C. de iudic. l. properandum, §. fin. autem. C. de præscri. xxx. an. si quis emptionis §. si. quod die, ut s. tit. prox. §. sequitur. uer. si uerō agitur. & seq. Item interponitur in his, quæ uicē obtinent actionum: ut cum cautiones postulantur de damno infecto, uel de legatis, uel cum mulier perit se mitti in possessionem causa uentris, nam hæ actiones instar obtinent actionum, ut ff. de act. & ob. l. obligationes uerborū. Et quod his casibus fiat missio in possessionem, probatur ff. exqui. cau. in pos. ea. l. j. 2. 3. & 4. & in præ. l. si quis emptionis §. si. & ff. de dam. infect. b. l. 4. §. j. & ff. ut in poss. leg. nel fideicommiss. is cui b. Item habet locum, quando agitur interdicto Vnde uideatur ad possessionem recuperandam. Item in interdictis in rem scriptis, habet locū missio in possessionem causa rei seruandæ: ut probatur & nō secundum Papam, extrā de eo, qui mittitur in possessionem causa reiser. c. j. ¶ Et scias, quod quādo agitur interdicto Vnde uideatur, uel actione ex empto de qua infra §. uideandum. uer. si sed nunquid. uel alia personali actione ubi fit missio pro mensura debiti declarati, decens est, ut primo fiat missio in possessionem illius rei, de qua agitur: & si ratione inter esse aliquid plus debetur, faciat etiam in possessione aliarum, licet ex causa aliud fieri possit quandoque. In reallibus autē & missi actionibus fit missio tū in possessionem rei petita: nisi quā latita uel dolo definit possidere: ut extra ut lite non contest. quoniam §. quod si super. & ff. ex quib. cau. in pos. ea. l. Fulcinius. §. itē uideamus. & §. seq. & C. de præscri. xxx. an. si quis. §. fin. Sed nunquid in hypothecaria fiat missio in possessionem? de hoc no. 40 s. tit. prox. §. sequitur. uer. sed nunquid. ¶ Quid si nomine alterius rei, plures conueniuntur? quod fieri potest, ut supra de actore, ad si. & uis tantum contumax sit? Respon. non uideatur quōd propter eius contumaciam, aliis non uocatis, fit missio faciendā, ff. de mino. l. Aenilius. & ar. ff. ex qui. cau. in pos. ea. hæc autem. hoc no. Papa extrā de reu. do. cum uenerabilis. Sed quid si agitur Communidividendo, uel Fami. ercisi. iudicio, & reus contumax est? de hoc infra §. uideandū uer. sed nunquid in duplicibus. & uer. item queritur. Quod usus autem possidere, per se ingrediatur possessionem, uel si formidat impediri, per nuncium iudicis, seu officialem seu viatorem, in possessionem inducatur: ut in præ. l. is cui §. missus 41 in possessio. ¶ In summa no. quod ubi agitur personalibus actionibus pro temporalibus, non fiet missio in possessionem spirituum alium pro mensura debiti declarati: ut probatur extra, de excep. c. frequens. §. si. & in const. Greg. X. de inur. c. & si pignorationes, tum quia cum eis nequeunt permutari, ut extra, de rer. permu. ad quæstiones. tum quia spiritalia æstimationem non recipiunt, ut C. de sacrosan. ecclie. nemo martyres. & ff. de var. & extrator. cog. l. j. §. medicos. quare cum debito commensurari non possunt. Sed

ubi agitur personali actione pro spiritualibus, puta ex permutatione, uel donatione rerum spiritualium, & huiusmodi, tūc bene potest fieri missio in possessionem alio: tū spirituali: & etiā fortē in possessione temporalis, præsertim si spiritualibus erant temporales annexæ, secundum Papam, qui hoc not. extra, de eo qui mittitur in poss. c. j. Item no. quod tu realibus, & missis actionibus fit missio in possessione rei petita: tantum, nisi quādo latita, uel quādo do. lo desit possidere: ut ff. ex quib. cau. in pos. ea. l. Fulcinius. §. item uideamus. & §. sequen. C. de præscri. 30. ann. si quis §. fin. In personali uerō fit pro mensura debiti declarati, ut s. uer. & scias.

ADDITIONES.

- a Actionibus. ¶ Verba Iac. uer. hoc autem decretum.
- b Cui. ¶ Scire debes, quod la. de Are. in l. si finita. ff. de dam. infect. §. item uideamus. tenuit per ipsum §. & sibi præcedentem, & quoties quis mittitur in possessionem, quia sibi non cauetur, uel aliquid ad aduersarium non præstitit, non alter de possessione dicitur: quia sibi cautum, uel præstitum, etiam si aduersarius petat ut difcedat, & ipse sibi uult expensas restituere: ut ibi alleg. etiam si qui fati. cog. l. de die. §. hæres quoque. Secus si fiat missio propter contumaciam aduersarii: quia non uenit coram iudice: quia tunc missus de possessione dicitur restitutus expensis. C. de præscri. xxx. ann. l. si quis. & præstita cautione de itando iuri. ut in decret. quoniam frequenter, §. in aliis. Procedit ergo primum dictum Iac. quando uenit ad iudicium, sed ad præceptum iudicis noluit e. uere, uel præstare quod petebat actor: & est simile, quod dixi §. 2. post p. in. ubi de appel. loquor.
- c c. j. ¶ Et quod sequitur ubi, uide per me in uer. si. aliqui tamen. ante fin. magna. gloss.
- d Possidere. ¶ Hoc in fi. repetit. & bi. sicam.
- e Pignorationes. ¶ Lib. 6.
- f Nisi ¶ Istud Nisi, uideatur incongrue poni: quia & tunc fit missio in possessionem rei petita, licet olim in omnia: & patet per leges sequen. super quo uide, quod not. in s. latam alleg. sed se uator, si illud tantum, quod procedit, respiciat non rem, sed missionem, ut dicat Missio tantum: & hoc intellige j. §. 2. in prin. uer. est & alius.
- g Possidere. ¶ Tunc enim, si pro re corporali agatur, per omnia proceditur, ut in personali: ut patet per iura j. alleg. idem Azo in Summa, ubi §. 5. ubi autem. facit, quod nota. & dixi in regula. pro possessore. de reg. iur. lib. 6.

SYMMARIUM.

- 1 Primum decretum a quibus iudicibus sit postulandum.
- 2 Index Bonon. eo an quo quidam Musmenfis conuenitur ratione contrahus, uel alia causa, an possit mittere actorem in possessionem bonorum, quæ reus habet Bononia, & decernere missionem in possessionem esse faciendam in bonis quæ conuenus habet Mutina, propter eius contumaciam.
- 3 In contrahibus & dicitis potest fieri remissio ad locum, ubi quis contraxit uel deliquit.
- 4 Index an possit cogi ad iudicandum, si dubitatur ubi sint debitores conueni.

4. §. Nunc uideamus, a quibus iudicibus primum decretum postuletur. Et quidem a maioribus & minoribus, & etiam a magistratibus municipalibus, & a delegatis, ff. de dam. infect. dies. §. j. uer. dies. extra, de offic. delegat. ex litteris. extra, de eo, qui mittitur in possess. causa rei seruand. per totum: de hoc no. in §. restat. quod uerum est, quod potest pronunciare, si citatus sit de eius iurisdictione. Mittre enim in possessionem magis est in iurisdictionis, quam imperii, ff. de officio eius, cui mand. est iurisdic. l. cognitio §. fin. Si autem certum est, cum non esse eius iudicem, non poterit pronunciare: scilicet ausum est, si dubitum sit. Re autem ipsa mittere non minor, sed maior index potest ff. ad municipal. magistratibus. & ff. de iurisdictione. omnium iudicum iubere. nisi in causa damni infecti. ut ff. de dam. infect. l. dies. §. duas. quæ celeritatem desiderat, ut eodem titulo. l. prima. Index autem delegatus possessionem a se datam tueri debet. 2 vt ext.

ADDITIONIO.

- a Debet. ¶ Sic etiam audiet tertium, qui dicit rem, cuius data est tenura, ad se pertinere: & eam, si de hoc confiteretur, reuocabit, secundum Ioan. de Deo. lib. 2. q. 1. 2. alle. de re iud. cum super. & c. seq. de test. ueniens. ij. Tertium autem rem uendit cantem delegatus ille non audiet, de of. del. p. & G. An autem uendicans agat in missum, uel contra missionem passum dixi super dec. con. tingit in fi. de do. & cont. ¶ Adde tu ad id, quod dicitur hic per Spec. de legato, uidelicet quod non possit, per doctrinam. Host. in c. quod ad consiliatio nem. extra, de re iud. ubi referunt eum, & sequitur Ab. Sic. in ult. col. in fi. quod index delegatus habens expedire eam intra mensem, si intra ipsum mensem promacem reum excommunicauit, potest post mens. m. absolui. Vnde a simi li dicendum in casu nostro. Possit tamen responderi, quod id habet locum in iurisdictione redacta ad certum tempus: hic uero, de quo hic, in simplicibus commissionibus causis: de quo tamen uide per Scribentes in c. querenti. extra, de offi. delige.

ut extra, de testi. ex parte. ubi de hoc: & de simo. querelam. saltē vsque ad annum, ut extra, de offic. deleg. querenti. licet alii dicant illi functum officio suo esse, ut e. l. iteris. nisi ei specialiter fuerit mandatum, ut in p. r. c. ex parte. quia hoc ad ordinarium spectat, ut dicit, ff. ne us fiat ei, qui in possess. miss. est, l. i. in prin. & §. i. & 2. & l. si quis missus. respond. r. & vide infra. §. prop. xim. versic. & not. quod si missus. & infra. de excomm. sentē. 2. S. nunc dicendum. prope princip. ¶ Et no. 2. iudex Bononien. coram quo aliquis Mutinen. conuenitur ratione contractus, uel domicili, uel alia quauis causa, ut extra. de foro. comp. capitu. fin. potest mittere actorem in possessionem bonorum, quæ reus habet Bononiæ: & decernere missionem in possessionem esse faciendam in bonis, quæ conuenus habet Mutinæ propter eius contumaciam: licet quidam dixerit, quod si reus nihil habet, Bononiæ, iudex Bononiens. ulterius nō procedit: quod falsum est: hæc probatur eodem titul. Romana §. contrahentes. ¶ Et dicitur quidam, quod Bononiens. iudex, quo ad bona, quæ sunt Mutinæ, exequitur suum officium per iudicem Mutin. & quantum ad ea, maior est iudice Mutinen. licet alias in officio sint æquales, C. de iudic. proferendum §. fin. autem reus. ff. de bo. au. s. iudic. post. cum unus. §. pen. & si. Alii dicunt quod iudex Bononien. per se dabit possessionem bonorum, quæ sunt Mutinæ quod ego non credo, nisi esset à principe delegatus, cum non sint tres sub eius iurisdictione, ff. de iurisdic. omn. iudic. l. fin. C. qui p. sua iurisdic. l. prima. i. 6. quæstion. vi. placuit ad fin. ex. de foro comp. sane. Potest tamen decernere, ut prædixi. Quidam etiam dicunt, quod si Mutinensis non pareat iudici Bononiensi, tunc iudex Bononiensis mittet literas ad iudicem Mutinensem, ut mittat in reum. ¶ Nam & in contractibus & delictis sit remissio ad locum, ubi quis contraxit, uel deliquit. ut dicitur C. ubi de cri. agi oportet. authent. qua in prouincia. Et si iudex Mutinen. sit non miserit, punietur in tribus libris auri, & eius officiales in tantundem: quod si propter lucrum id Mutinensis faciat, etiā eius singulo priuetur, in authent. ut nulli iudic. §. si uero quis comprehensorum, & C. ubi cau. status agi deb. l. prima. C. de req. re. l. 2. Quandoque etiam aliter punitur. ff. de ser. fug. l. 1. §. hoc autem. sed hodie standum est in hoc illi §. contrahentes. ¶ Quid si dubium sit, ubi sint debitorum conueni, & ipse comparet, nū quid cogi potest eos indicare? Dicunt quidam, quod non, argument. ff. qui bon. ce. post. l. in omnibus. nam hoc committitur inquisitioni executoris, & sollicitudini iudicantis, secundum Plenum, argument. C. de his, qui ad eccl. confug. l. fin. §. cum autem. nec debet hoc eius sacramento committi. Alii tamen contra. nam & de inquisitione & diligentia erit, ut faciat cum satisf. facere de conscientia sua, ut in ea l. §. sane. & argument. C. de iure delib. scimus. §. licentia. & argument. in authent. de test. §. si uero deducens.

ADDITIONES.

- a Not. ¶ Secundum benedictum. quem in hoc tractatu alleg. auctor, & tecū curandum Iac. Bal.
b Proce dit. ¶ Sed vadat actor Mutinam iustitiam petiturus. & hoc dictum prædixi duo attribuunt Azo.
c Contrahentes. ¶ Lib. 6.
d Quidam. ¶ Prædixi duo.
e Credo. ¶ Item Ioan. de Deo in vlt. col.

SVMMARIVM.

- 1 Effectus primi decreti in personali actione quis sit.
2 Missus in possessionem ex primo decreto, an lucratur fructus.
3 Primi decreti effectus multiplex est in reali actione.
4 Obligationem habere non dicitur quis in re sua.
5 Missus in possessionem alicuius rei, si ipsam intra annum alienat, deinde in tra eundem annum reus uenit, quid iuris.
6 Missus in possessionem ex primo decreto, an possideat.
7 Possessor rei mobilis an in personali actione debeat expelli.
8 Missione facta in possessionem terrarum, quis eas debeat excolere.
9 Missus in possessionem ex primo decreto, quomodo in actione reali dicatur possidere.
10 Probare uolens de dominio, quamdiu audiendus sit.
Missus in possessionem, si scit rem esse alienam, an prescribat.
11 Non domino bona fide tradente, an queratur usucapio bona fide accipienti contra omnem dominum.
12 In personali actione missus in possessionem, qua ratione non possideat, in reali autem sic.
13 Missus in possessionem uere possidet, & fructus percipit, tanquam creditor conuentionalis.
14 Missus in possessionem ex primo decreto si deiciatur, an possit petere restitutionem, aut agere, interdicto unde vi.
15 Decretum iudicis ubi ad postulationem actoris sibi dedit possessionem reo non citato, an sit ualidum.

- 16 Prætoris edictum prodi potest, ubi missus in possessionem ex primo decreto non admittitur, mandato iudicis ad possessionem.
17 Auxilium quotuplex surgere dicitur ex prætoris edicto.
18 Hæres, à quo legata petuntur, an & quo pacto teneatur legatarijs ex edicto prætoris, si eos prohibuerit in possessionem uenire, & c.
19 Auxilia ex prætoris edicto surgentia, intra annum dantur ad interesse tantum.
20 Remedia competentia missi in possessionem, & non admissi ad possidendam, quæ sint.
21 Primi decreti effectus in actione personali quis sit.
22 Missionem in possessionem patiens, si intra annum uenerit coram iudice, an & quo pacto poterit possessionem recuperare.
23 Prescriptio quomodo fiat, aut interruptatur, ubi quis patitur missionem in possessionem.
24 Possessio vsque ad quod tempus repeti possit post interruptionem præscriptionis.
25 Missus in possessionem post interruptionem præscriptionis illius, an poterit prescribere.
26 Prescriptio an curat sine possessione.
27 Cautio sola præstatio non restituit possessionem sed tantum interruptit præscriptionem annalem; & cui, aut quibus danda sit talis cautio. C. nu. seq.
28 Decretum c. Prætoralis, coram quocunque factum, an teneat: aut quas personas publicas interpellat.
29 Adversario absente protestari debet is qui præsens est cum solemnitate tabellionum, quod ageret, si adversarius adesset.
30 Ordo scripturæ semper est seruandus.
31 Missi in possessionem an per iudicis, aut tabellionis actum acquiratur actio contra patientem se mitti.
32 Annus datus ad recuperandam possessionem, quando currere incipiat.
33 Iudex si restituit possessionem rei, non citato actore, an teneat restitutio.
34 Excommunicatus, uel missionem in possessionem passus, si intra annum ueniat offerens cautionem idoneam & expensas missus uero uocatus contumaciter se absentat, an iste missionem passus mitti possit in possessionem rerum, de quibus agitur.
35 Beneficium iuris nemini est negandum.

¶ Primi decreti effectus quis sit.

§. §. Iam de effectu primi decreti primo uidentū restat. Super quo no. quod aut est actio realis, aut personalis: si quidem est personalis, multiplex est primi decreti effectus. Et primo, nam per illud habet missus & custodiam, & defensionem rerum: quod dicitur iudiciale, uel prætorium piguus. uidetur enim sibi constitutum, postquam inductus est in possessionem, ff. de pig. act. non est mirum, & C. qui po. in pig. hab. l. 2. C. ut in possel. leg. si postea quam. & l. qui legatum. C. de præ. b. pig. l. fin. Contra infra uersic. sed queritur. Et hoc dico propter quosdam fatuos nuncios, seu executores iudicum, seu curiarum, qui quando mittunt aliquem in tenutam, seu possessionem causa rei seruandæ, mittunt illum duntaxat in possessionem vnus rei dicentes: Nos mittimus te in possessionem pro ista, & pro omnibus alijs: uel damus tibi hæc, & omnia alia, causa rei seruandæ. Et quandoque ostendunt illa omnia, & quandoque non. Sed quando ostendunt, uidetur posse eorum error subleuari per leges, ff. de acqui. possel. quod meo. §. si venditorum. Sed certe illa. loquitur in possidente, qui per oculorum inspectionem possessionem transfert: aut nuncius nullam habet possessionem, ideoque nullam transfert. ¶ Est & alius effectus in personali actione: quia nisi debitor satisfaciatur creditori missi in possessionem, poterit ipse creditor sine libello petere à iudice bona uendi, in quorum possessionem missus est, si debitor latitat ut not. j. §. nunc dicamus. uersic. illud etiam, & seq. Alius autem hoc impetrare non possit, ut ibidem. ¶ Tertio, quia habet custodiam, non tamen ueram possessionem: ut j. dicam. Et enim in possessione, sed non possidet. nam longè aliud est possidere, & aliud in possessione esse: ut ff. de acquiren. possessio. si quis autē ¶ Quarto,

ADDITIONES.

- a Primo. ¶ Verba sunt Ros. ff. de bonis aucto. iu. pos. uersic. in primis queritur. & hoc vsque ad uersic. tertio. reliqua sumpta de rubrica de primo decr. Dyn. ubi s. ad infra scriptos effectus addebat istum, quod ordine peruenitur ad interpositionem secundi decreti, ff. de dam. infec. dies. §. si forte daretur. unde tenet de secundo decr. ubi s. q. 1. 4. quod non teneret secundum non precedente primo. per l. qui duos. ff. de reb. dub. & C. de execu. rei iud. l. j. & ff. de re iud. si cum nulla.
b Queritur. ¶ Sed in reali loquitur.
c Tertio. ¶ Iste uersic. fuit additio, vsque ad uer. sed utrum. & hoc in dicit errorem in uer. sed pone.

¶ Quarto, quia pro illius possessionis defensione competit inter dictū Vti possidetis: ex quo petit ei actio in factū, quanti ea res erit, ut j. ver. & no. q. ¶ Quinto, ut ipsa possessione alii, loca & fru ctus ei, custodiat, & interdictū eos uideat, & fructū seruet: ut s. §. restat uer. hoc a sit 2. ¶ Sexto, ut ex ipsis rebus alatur: ut in eo. uersicu. ¶ Septimo, quia lucratus fuit fructus, secundum quosdam, ut in d. l. Fulcinius. §. fin. ff. de leg. 1. filiusfamilias. §. diui. Seuerus & Antonius. in fin. Alii contra ut ff. ut in poss. leg. vel fideicommissis, cui. §. qui legatorum ut in præd. l. Fulcinius. in princip. de hoc in præ. uersic. hoc autem. ¶ Octauo, quia missus potior est aliis postea uenientibus, qui nullam habent hypothecam: & etiam his, qui postmodum simili iussu iudicis capiunt: quia qui prior est tempore, potior est iure: ut extra de iure pa. quod autem. C. q. po. in pig. hab. si decreto. Quod intellige de his tantū creditoribus, qui nō sunt eiusdem tituli, ut in præ. l. is cui. §. si plures. Si enim essent eiusdem tituli, omnes concurrerent eodem iure, scilicet posteriores est prioribus, ut ff. de priuil. cre. priuilegia ff. de bo. aucto. iud. pos. cum vnus. C. eo. ti. l. si. in prin. Sunt & alii effectus primi decreti, ut infra. uersic. est & alius & uersic. porro. ¶ In reali autem actione similiter multiplex est effectus: primi decreti: & primo, quia queritur missio actio ex illo edicto, ne uis fiat ei, & nam hoc edictum pertinet ad omnes missos in possessionem, ff. ne uis fiat ei, qui in poss. miss. est. l. 1. §. r. ¶ Secundo, quia statim incipit possidere: ut infra. uer. si uero agatur. ¶ Tertio, circa fructus eodem modo, ut supra in personali dictum est. ¶ Quarto, quia loca percipit & custodit, & quandoque uendit fructus: prout in personali actione dictum est. Alii etiam effectus in hoc tractatu inueniuntur. ¶ Sed queritur, an propter hoc contrahatur aliquando prætorium pignus? & uidetur, quod sic: ut in prin. cip. huius §. Sed dic, quod non: quia in re sua non potest quis obligationem habere, ff. de reg. in. neque pignus. ff. de pig. act. si rem licet casualiter contrarium obtineat ff. ad Treb. debitor sub pignore. & secundum quosdam, C. eod. auth. contra rogatus. De aliis autem effectibus non uidetur dubium, quia ad hoc non pertinet. Non enim ideo potior est, quia missus est auctoritate iudicis, sed quia est re dominus. Res enim sua eo incipio nō potuit ab alio obligari, C. ad Vellei. si sine. Item in solutum danda non est: quia quod meum est, amplius fieri non potest meum, extra. de fi. de instrum. inter dilectos. prope fin. ff. de reg. in. ex pluribus. Itē quod uendere, possit hoc est ex eo, quod est dominus: non ex eo quod est in possessionem missus. ¶ Sed pone, quod missus intra annum alienat rem ipsam, deinde intra eundem annum reus ueniet queritur, qualiter ei consulatur? Respon. iudex ex officio suo, restituet ei possessionem emptore excluso, uel saltem per triticariam actionem, ff. de tri. act. l. 1. §. fin. & l. 2. & ipsam alienatorem qui habebat titulum custodiam, quia intraverit alterius possessionem, condemnabit ad omne damnum: quod ex eo reuersus passus est, C. de acqui. pos. ex libris. §. sed ipse. Sed contra hoc, quod dixi de triticaria, facit, quia reuersus tempore alienationis, non possidebat, imo missus b. ut j. uersic. si uero agatur. Vnde dic, da rī actionem in factum contra illum ratione possessionis, quia æquitas hoc suadet, ff. de præscrip. verb. l. quoties. infra. uersic. ult. nor. Alii dicunt dari utilem actionem ex lege illa, C. de acq. pos. ex libris. Sed ibi loquitur, quando tradens alii, uel perdens, habet causam a me, & nomine meo possidet: sed missus in possessione, suo nomine possidet. Item contra alienam rem datur actio in factum ex illo edicto, de ali. in. mu. causa facta. ¶ Sed utrum missus ex primo decreto, possideat? si per hoc distinguitur, nam aut agit per personali actione, aut reali. ¶ Si personali, missus non possidet indistincte, sed detinet, secundum omnes, ff. acqui. pos. possideri §. fin. uti poss. l. si duo. §. creditores. ff. de dam. infect. si finita. §. Iulianus. & dixi supra. titu. proximo. §. sequitur. uer. porro si agatur. & derinebit, donec aduersarius tadio affectus ueniat responsum, ut in præ. l. is cui. resp. 1. & extra, ut lite. non contest. quoniam. §. in aliis. nam licet actor, siue creditor mittatur in possessionem, non tamen dominus, sen reus eicitur de illo, loco ut in præ. l. is cui. in princip. & in præ. l. possideri. in fin. & in præ. §. Iulianus & ff. quorum legat. l. prima §. qualiter. nisi iudex ex officio suo illum iubeat recedere, ne actor & reus ad rixas ueniant si ambo possideant d. argument. ff. de usufruct. si cuius §. sed si inter duos alias incipit l. acquisitum & alias, si usufruct. & tunc iudex poterit constituere quis bona illa debeat tollere. ¶ Sed cum in personali actione possessor expelli non debeat de possessione, ut iam dixi, quero qualiter fiet missio in re mobili. debet expelli: secus, si in immobili: argument. in præ. l. is, cui. e. ubi dicitur, quod missus in possessionem custodit fructus ne dissipentur: & distrahet eos qui non possunt seruari: & eodē modo uidetur, quod missus custodit rem mobilem, ne dissipetur. Veruntamen in ciuitate Bonon. res huiusmodi sequeltrantur, cum inter ciues & scholares est questio, quod fieri uidetur

contra iura, siue agatur reali siue personali actione, ut extra, de sequet. poss. cap. 1. prope si. Sed hoc ideo fit ibi: quia de scholariū formidatur recessu, ff. qui fatid. cog. si fideiussor. §. fin. Cui autem est questio inter ciues, tunc bene fiet missio in re mobili, nec expellitur de possessione, sed possessor habet rei custodiam, & facit tadium super ea. Sed qualiter potest facere tadium super ea, si alius est in possessione rei mobili? Dic de hoc, & de aliis circa hoc, ut infra. uer. sic. porro in person. alibus. ¶ Sed quis excolet terras, cum facta est missio in possessionem? Dico, quod dominus, & debitor, si uero alius missus id faciat, ff. ut in poss. leg. is cui. §. qui legatorum. ¶ Si vero agatur reali, tunc missus in possessionem ex primo decreto possidet uer. non tamen incommutabiliter, quia si reus intra annum uenerit, restituetur, ei possessio: ut in pd. dec. quoniam. §. in alijs & C. de præf. xxx. uel xl. anno. si quis emptiois §. pen. & extra, de eo qui mit. in poss. causa rei ser. per totum. Veruntamen licet possideat, non tamen uiscapit, nisi post annum, secundum Azo. M. lo Goff. & Roffred. Alii autem, ut Bul. & Iaco. & Hu. & Ber. & quasi omnes. Canonistæ, dicunt quod non uere possidet, sed custodit: sicut id in personali dictum est, ff. de acqui. pos. possideri §. fin. ff. ut in poss. leg. is cui. in princip. & in præ. §. in alijs. & extra. de offi. or. pastoralis. in fin. & de do. & contu. contingit. in quibus dicitur, quod post annum uerus efficiatur possessor: ergo uidetur quod prius non erat: extra. de eo, qui mit. in poss. causa rei ser. cap. penul. & fin. ubi dicit, causa custodie. ad idem facit eodem. titu. cap. 1. & secundum istos, anno elapso incipit possidere, quasi secundo decreto interposito. Nam tantum operatur in realibus transcurfus anni, quantum in personalibus secundum decretum. Prima opinio mihi magis placet: & quod dicitur in præ. decr. uerus efficiatur, debet exponi, id est, incommutabilis: quia uere possidebat intra annum, sed commutabiliter: & hoc probat præ. decr. pastoralis. in fin. ubi dicit, post annum recupere posse & ergo patet, quod eam amiserat: & idem habetur in præ. §. in alijs. & ad hoc etiam facit præ. l. si quis emptiois extra. de seq. poss. cap. 1. in fi. Si igitur uere possidet anno elapso non cogitur restituere rem reuelo, nisi probet ille de iure, ut de dominio suo: ut in præ. §. in alijs. ¶ Sed quamdiu audietur, nolens probare de dominio? Respon. usque ad decem annos inter presentes, uel 20. an. inter absentes: quia ex eo tempore fuit posset for dñs, uel saltem habuit iustum titulum possidendi, secundum Bag. ff. de Pub. l. 3. in fi. Si em tituli nō haberet, non fieret dñs. C. de præf.

ADDITIONES.

- a Antem. ¶ Si ponderasset auctor. quod ibi dixit, sed in his casibus non sic misisset casus, quibus fit missio ob contumaciam ad illos, quibus fit ob fauorem.
- b Missus. ¶ Supra proxime dixit contrariū, quare uidetur actor fuisse somnolentus: quod patet etiam ex allegatione sequenti, qua allegat §. in quo sumus, quis dederit illum errorem, dixit §. uersic. 3. quia intendit actor, hic, g. licet possessio possit condici per triticariam, per illum, qui ut dicitur est, illud tamen locum habet in possidente: ut dicit l. 2. superius allegata. Sed ille passus missionem non possidebat tempore, quo missus alienauit, ergo & c. Circa triticariam autem sciunt Canonistæ, quod eius condicio irregularis est, id est, certa regula non comprehenditur: quia circa cō tractus uel quasi, & circa maleficia uel quasi, circa mobilia & immobilia, corporalia & incorporalia, suam potestatem extendit, ad quorum alterum regulares restringuntur: & habet locum, vbicunque res petitur, sumpto largisimè nomine Rei, ut corporalia incorporalia & cōprehendat, excepta sola pecunia numerata. Sola dico: quia licet non comprehendat ea, quæ cōsistunt in numero, bene comprehendit ea, quæ sunt in pondere, uel mensura; quæ licet sub largi nomine pecunie comprehendantur, 1. q. 3. totum, ff. de leg. 1. talis scriptura, non tamen comprehenduntur sub nomine pecunie numerate.
- c Reali. ¶ Sunt hæc uerba Ia. Bal. v. q. ad uer. sed cum. æque breuius ponit in uer. missus autem. Adde, quod missus in possessionem ex primo decreto in personali non possideat, quod scripsit Roff. consilio cl.
- d Possideant. ¶ Idem Io. de Deo, 4. col.
- e Cui. ¶ §. qui legatorum. uer. in ceteris. & Dy. dicit ibi esse casum questionis per id. quod hic sequitur, dicit etiam ibi textus, quod legatarius missus in possessionem, sic hereditarias custodire debet, ut neque heredi auferantur, neque depereant, deterior esse fiant. Præmittitur tamen, quod passus missionem illos consumere non poterit, quorum custodiam habet missus.
- f Legatorum. ¶ Dicebat Dyn. ubi supra. q. 1. quod idem not. in l. prætor. in princip. ff. de bon. ucto. iud. poss. ad idem eod. titu. in uenditione. §. 1. Itē locabit. ut ibi, de hoc supra eodem. §. in princip. uer. §. cum sua remif. Sub debat Dy. q. si uenisset dies solutionis, cultura spectaret ad creditorem, ut no. ea. l. is cui. §. quod si. loquitur tamen ibi de die constitutionis, de qua samperator. ead. lege.
- g Roff. ¶ Et Gui. de Suz. ubi §.
- h Iac. ¶ Vbi §. uer. in reali autem.

de præc. x. uel xx. an. l. i. §. uer. sed vsque. ¶ Quid si missus scit re alienam esse? Dicit Baga qd præscribit prædicto tempore, si tempore missionis habuit bonam fidem, licet postea haberit rei cõ sciãtiam alienã. ff. de usufructu l. i. §. si. C. de usufructu. transfor. l. i. Si autem à principio habuit malam fidem, secus est, arg. ff. de iudi. si prætor. §. si. Tu dic, ut ext. de præc. c. si. ¶ Quid si res illa erat tunc alterius, & non rei? Dixit, qd nõ præscribit contra eum, ar. ff. de nox. electio. §. si. ff. de reg. iur. non debet. & l. quod nostrum. Arg. contra, qd non tam factio alterius, quam iure publico ei præ iudicatur, ar. ff. de usufructu. l. i. ff. de dam. inf. damnum. §. i. nã & nõ domino bona fide tradente, quæritur vsucapio bona fide accipi. ¶ Item aduersus omnem dominum, ut in l. de usufructu. §. quod autem. ¶ 2. & ar. ff. de re iud. sepe. & in auth. ut spon. lar. §. rursum. ¶ Sed quæ est ratio, qd missus in personali non possidet, in reali uero sic? ¶ Respondet, qd quando ago personali, ago contra illum, qui mihi obligatus est ex contractu uel quasi maleficio, uel quasi. Vnde si mittor in possessionem pro mensura debiti declarati, ut s. titulo proxim. §. sequitur. uer. porro. quodam extraordinario iure mihi subuenitur, quia (ut ita dicam) mittendus essem in possessionem, personæ, quæ obligata est: & non in possessionem rei, quæ obligata non est, sicut & alias in delictis persona punienda est, non res, quæ nõ deliquit in auth. de man. princ. §. oportet. collat. 3. sed quia persona libera possideri non potest, ut ff. de acq. possess. cum hered. §. finali. & extra. de pign. c. 2. ideo mihi succurrit in rebus, non vt eas possideam, sed ut custodiam, donec tadio affectus, & ut in dec. quoniam frequenter. §. fin. & ubiunque ius dicit, aliquem mitti in possessionem causa rei seruandæ, & qd custo dit, & quod tadio affectus, & c. intellige in personali loqui, non e in reali, secundum Rof. ¶ Sed certe non est ita in præd. decreta. quoniam §. in aliis ubi dicit, tadio affectus, & tamen loquitur in reali. ¶ In reali autem ideo missus possidet, quia quando ago in rem, dico rem meam esse, sicut in rei uedicatione, uel ius in ea mihi competere, sicut in hypothecaria, & in confessoria & in aliis re alibus: & sic tunc agendo contra personam, ago contra illum qui nullo iure mihi obligatus est: sed ideo ago, qd tenet rem, ut in l. de acq. §. i. & ideo si persona citata non compareat, dignam est, qd mittar in possessionem rei petite: & qd possideam, cum hoc sit ordinarium, ut ex quo non est qui defendat, quod rem illam possideam: quia dico meam, uel me in ea ius habere, præsertim adhibita solemnitate, de qua dixi §. sequitur. in princ. sicut in noxali nullo defendente seruum noxium, datur mihi abducendi facultas. ff. si ex nox. caus. aga. l. 2. si. ff. de nox. electio. §. si in finale ergo pronunciat iudices, quando dicit. Mirto te in possessionem cã rei seruandæ, secundum Rof. uod dicit, ut in præ. §. sequitur. uer. si. ¶ Sed non uidetur. ¶ Missus ergo uere possidet, & fructus rei percipit, & creditor conuenientialis, ut C. de pign. l. 2. licet hic non teneatur de percipiendis, ut ille sed de perceptis tantum, si contumax intra annum recuperet possessionem: ut ar. ff. de bon. aucto. iu. poss. prætor. §. 2. & §. est præterea. secundum Rof. nõ tamen facit suos, ut dixi §. restat. uer. hoc autem. ¶ Sed quid si missus in possessionem ex primo decreto, dicitur, nunquid potest petere restitutionem, siue agere interdicto. Vnde videtur, & in reali potest, secundum nos, qui dicimus, quod uere possidet in hoc concordat Papa, prout no. in præd. c. contingit. Alii uero, qui dicunt, quod solum custodit, dicunt, quod petere potest restitutionem conditione ex lege illa, C. de præ. pig. l. fin. xvi. q. 6. placuit. 3. q. 1. redintegranda. non tamen ager interdicto. Vnde uide, ut ff. de acq. poss. possideri §. si. quod non datur, nisi possidenti deiecto ff. de ui. & vi. ar. l. §. non autem alii, & §. hoc interdictum. Et ea dem ratione uidetur, secundum eos, qd, quod nec conditio ex l. si quis in tãram. C. uide vi. De hoc, & an agat interdicto. Vt possidetis, nõ in præd. dec. contingit, & secundum V. in ext. de sequent. post. c. 1. Si ergo missus expellitur, uel impeditur, uel non admittitur, habet ius, quo ad petitorium & possessorium, secundum Rof. ¶ Quoad petitorium, quoniam habet hypothecariam, ut ff. de pig. act. l. non est mirum. habet enim ex tali possessione petitorium pignus ut ibi, & s. in princ. huius §. quare habet hypothecariã, ut C. qui po. in pig. ha. l. 3. & C. ut in posse. si postquam. & l. qui lagati. Possessorium autem habet, siue expellatur, siue non admittatur, ut ff. ne vis si ei, qui in posse. est, l. i. ff. ut in posse. le. is cui. §. missus ff. de dam. inf. c. dies. 2. in quo forma libellum, ut infra de eo, qui mit. in posse. causa rei ser. uer. porro. & seq. in personali autem missus in possessionem ex primo decreto, non tenetur rei uindicatione, cum non habeat facultatem restituendæ rei, quia tantum custodit, secundum Papam. Alii contra, prout no. in præ. c. quoniam §. si autem. ¶ Est & alius effectus primi decreti, nam missio unius creditoris prodest omnibus, C. de bon. aucto. iu. poss. l. 1. h. ¶ Sed quid si iudex ad postulationem actoris dedit sibi possessionem reo non citato legitime, nunquid proderit actori. tale decretum? Dicunt quidam, quod sic, quia licet decretum sit iniustum, tamẽ tenet, ar. l. i. q. 3. c. 1. nec missus est prohibendus: nam iste possidet, qui auctore prætoris possidet, ff. de acq. poss. l. iuste.

ff. de reli. & l. imp. s. ut si quis impediatur. §. i. & præterea functus est officio suo, bene, uel male decernendos extr. de off. deleg. in l. i. r. de re iud. ex. & conuentus petet in integrum restitutionem contra iniustum decretum, ar. ff. de iudi. si prætor. §. Marcellus. & de dam. inf. c. si finita. §. si forte. & de priu. cre. imperatores. & illi ge, quod est intra ver. quid si ipse. Dic contra: & reus sua auctori tate potest in pune missum prohibere, cū factum iudicis, nisi fit legitimum, non teneat, ff. de re. iur. factum à iudice. ext. de const. ecclesia in fin. C. lib. x. de iur. fise. prohibitum. Decretum enim hu iusmodi interpositum uidetur ipso iure non ualere, ff. de re. eor. i. qui sub iur. uel eur. sunt, l. mag. §. si res alienum. ff. de transact. cum hi. §. si prætor. Vnde uidet, quod iudex illud possit reuocare, extra. de accu. qualiter. 1. Item dicit lex, quod si iudex uendit bona non latitantis, tanq̃ si latiraret, non tenet uedito ipso iure, ut in præ. l. Fulcinius. §. si quis bona. Talia enim, quæ in facto cõsistit, & precepta iudicis, quoties male facta sunt possunt per ipsos iudices reuocari, quod dicit, secundum Inn. l. III. ut no. in præ. c. in l. i. teris. ¶ Et no. qd si missus in possessionem ex primo decreto, non admittitur ad possessionem iuxta mandatum iudicis, super hoc productus est ei auxilium, scilicet prætoris edictum, siue missus, sit in possessionem causa rei seruandæ, siue nomine legatorum, siue nomine uentris, ff. ne vis si ei. qui in posse. missus est, l. i. §. est autẽ ¶ 17 generale. & §. hæc uerba. ¶ Ex quo nempe prætoris edicto, triplex

ADDITIONES.

¶ Vsq̃. ¶ Patet per proxime dicta, qd uer. iste loquit de misso in reali: & de tali Dy. ubi s. in x. q. tenet missum in reali post litem contestatam, uel quasi cõ testatam, præscribere spatio x. uel xx. an. ut not. in l. 2. C. ubi in rem act. Ante litem uero contestatam, & ante lapsum anni, non incipit præscribere. In personali uero, quia non possidet eo tempore, non præscribit, sed post xxx. annos repellit absentem, quantumcunque cauere uelit, ut not. in d. authent. ei qui iurat. & in auth. de exhiben. §. si uero. intra xxx. annos rediens & cauens, consequitur etiam possessionem, nisi res sit sit uendita, uel aduici cata. sic loquuntur not. in præ. l. 2. & in l. contentatam. C. quomodo & quando iud. & sic intelligis quæ sequuntur. Scire debes, quod Ia. de Ra. & Petr. hæc duo dicta impugnant, dicentes de misso in reali, quod longa præscrip tione, x. uel xx. an. se tueri non potest, cum illa non procedat sine titulo, C. de præscrip. long. temp. l. 4. & 5. Primum autem decretum non dat titulum, ff. de dam. inf. c. si inf. c. si finita. §. Iulianus. Secundum decretum non con ceditur, & si concederetur, solam possessionem concerneret. Ergo sola tradi tione, si titulus non sufficit, nec proficit, ff. de acq. re. do. l. nunquam. in princ. Dicendum est ergo secundum eos, quod ulque ad xxx. anno. audietur missionem passus in reali, quanto tempore sine titulo habili completet præ scriptionem. C. de præscrip. xx. ann. l. sicut & l. si quis emptiois Cyn. au tem, qui hoc dictum posuit in l. 2. q. 1. 2. bene fatetur procedere illud dictu. Dy. quod scripsi §. 5. uidentur. uer. hoc quoque. in fi. quod potest iudex sta tuere tẽpus absentis, post quo d. de proprietate non audietur: ubi uide, etiam secundum eum quod passus missionem in personali post xxx. annos non au diatur, improbat pro eo, quia missus non possidet, & sic nec vsucapere, nec scribere potest, ff. de acq. poss. l. 3. §. si de usufructu. l. si de re iud. l. 6. Sed forsã gl. Dy. & alii uoluerit dicere p̃scriptionem, p̃cessisse nõ in re, uel eiusdominio, si uoluerit. Sed de hoc sunt opinioniones contrarie, de quibus de præscri. xxx. ann. l. cum notissimi per gl. & plenius per Cy. ut dicit Hieronymus in Ch. o nica, B. libidinem detrahendi, quæ uiget in multis, vitare non potest, nisi qui omnino nihil scribit. Est mirabile, qd omnes notatores concordant qd gl. detractores diuertunt: saltem distinxerunt, an opponatur præscriptio cõ contumacem missionem passum, an uero contra tertium. ¶ c. h. ¶ Vide §. iuxta uer. quid si alius, & uer. seq. qui fuerunt etiam Baga, & quod ibi remissi. ¶ Vero sic. ¶ Inf. §. uidentur. uer. sed quæ est ro. quæritur, quare secundum decretum interponatur in prima, & non in secunda. ¶ Respondeo. ¶ Secundum Rof. de bo. aucto. iud. poss. circa medium, uer. si. item quæritur, quæ sit ratio. ¶ Secundum Rof. ¶ Vbi s. proxime dixi. ¶ Reali. ¶ Defende Rof. quia locutus fuit populatiue, ut hic, non alterna tiue. ¶ Potest. ¶ Idem Dy. ubi s. q. 9. secus autem de misso in personali, qui nec ci uiliter, nec naturaliter possidet: quare tale interdictum sibi competere nõ potest, secundum eum. ¶ Hoc ponit Iac. sub dubio forte. Hoff. ut scripsi in decre. dicit auctoritate, parit conditionem ex illa lege. ¶ Secundum Rof. ¶ De primo decre. §. item quæritur, an. ¶ Autem. ¶ Ibi scripsi in gl. 2. ¶ Quidam. ¶ Senedictus & Iac. Bal. uer. item quid si iudex. Iporum et fue runt allegationes in contrarium, quæ sequuntur. Io. de Deo. ponit hoc de primo dec. in §. 6. ¶ Adde, an decretum ex falsa causa interpositum, sit ipso iure nullum? uide Abba. Sicul. in capitu. l. in §. col. extra de sententia, & re iud. ¶ ADDITIO. Adde tu Ale. conf. 9. inc. in ea usa & lire. in 1. col. uer. sed his. in 3. uol. & per Lu. Roma. conf. 454. incip. iure præsent. col. 1. uer. ter tio ex regula. Henr. Ferr. ¶ Not. ¶ Secundum eundem Iac. Bald. uer. quia iustus possidere. cuius uerba durant usque ad uer. item secundum Rof. multa tamen allegatio nes adduntur.

Specul. lib. ii. Partic. I.

plex surgit auxilium. ¶ Primi, ipsum edictum prohibitorium, per quod phibetur, ne uis fiat ei, qui in possessione missus est, ff. eo. l. j. in prin. & §. hac uerba. ¶ Secundum est iudicis officium, cuius potestate induci debet in possessione, vel p. officiales, seu p. milites ad hoc deputatos, ff. eo. si quis missum. in prin. & l. suo. & habet actor optionem, quod istorum beneficiorum male eligere ut in pre. l. si quis missum. & ff. vt in pos. leg. is cui §. missus. & hec duo dant ei, qui missus est, nondum tamen in possessionem venit, siue sit prohibitus suo nomine, seu alieno, ff. ne uis fi. ei. g. in pos. mis. est l. suo qui. ¶ Tertium est actio in factum ex eo edicto procedens, qua fuit prohibitus: & datur missio in possessionem, si expellat: quia frustra in possessionem mittitur, nisi missus defendatur ut in pre. §. est autem. & §. hac uerba. ext. de sumo. quarelam. in fin. & de testi. c. ex parte A. ver. mandamus, quatenus. extr. vt l. nō cōref. c. 3. ver. restituente. & etiam delegatus potest missum facere, vt no. §. §. prox. ver. j. ¶ Competit etiam quartum cum ipsa actio in re dictum restitutorium, scilicet ut per illud restituatur in possessionem: ut in pre. l. si quis missum. §. cū pretor. Quidam tamen dicunt illud speciale, cum mulier causa ventris mittitur in possessionem, quia dicit se pregnantem ex restatore. Cōpetit autem præmissum edictum prohibitorium contra doli capaces: unde pupillus, qui non est doli capax, & furiosus, hoc edicto nō tenentur, ff. eo. l. j. §. hoc edicto. & l. suo quis. & ar. 1. §. q. j. illud p. æquē. & §. j. & §. si quis. ¶ Item competit, siue dominus, siue alter eius noīe prohibeat, siue expellat: ut in pre. §. est autem. & §. hec actio. ext. de rest. spo. cū ad sedem. & ext. de do. & con. cōtingit si quis suo noīe, siue alieno noīe phibitus sit, vt s. ver. px. ¶ Porro heres, à quo legata petuntur, non tenet legatarijs ex hoc edicto, si eos prohibuerit in possessionem venire, quādo non satis dedit de præstandis legatis, nisi elapsi sint sex menses à tempore quo satisfactio fuit petita, C. ut in pos. vel fideicommissi. certa est forma. ff. eo. is cui. ff. de iud. sed & si 2. & ff. g. satisf. co. de die. ff. ne uis fi. ei, qui in pos. missi quis missum §. j. ¶ Hoc quoque notandum est, quod hæc auxilia intra annum datur ad interesse tantum ff. eo. l. j. §. hanc autem actionem. Actio tamen in factum dicitur casibus perpetua est. ¶ Primo quando heres nolens satisfacere legato præstando, prohibuit legatarios, ut in cod. §. ¶ Secundum, cum phibitus ex causa damni infecti, fuit missus in possessionem, vt ff. de dam. infecti. si quis missum §. hac actio. & l. 4. §. non autem. Argument. tamen contra, quod perpetua sit hæc actio, 3. q. j. red integranda. SOL. vt no. ext. de resti. spo. c. 2. ¶ Item datur hæc actio hereditibus prohibiti: non contra heredes prohibentis, nisi in quantum ad eos peruenit, in pre. §. hac autem actionem. ¶ Tertium secundum Roff. missus, electus, uel non admittus, habet ius, quo ad petitionem & possessionem: quod dicit, vt s. uerfic. sed quid si. ¶ Sunt & alia remedia competentia missio, qui non admittitur, scilicet quod prohibens in expensis punitur: extr. ut lite nō cōrest. quoniam. §. in alijs. ext. de sequest. poss. ca. j. & ad interesse, ff. vt. posside. si duo. §. fin. ff. ne uis fi. ei, qui in pos. mis. est l. j. in prin. ¶ Item quod eo non obstante, quod non admittitur post annum, ipso iure efficitur uerus possessor: extr. de do. & cōtum. contingit. ff. de bo. aucto. iud. poss. quamuis. ¶ Item quod nō admittens potest excommunicari, ut in prædict. c. quoniam. in fin. & eodem titu. tuc. ¶ Item quod potest aduersarium conuenire quanti eius interest possessionem non habuisse, ff. uti pos. si duo §. fin. ff. ne uis fiat ei, qui in pos. mis. est, l. j. in prin. Item quod manu militari reus eiici potest, ff. eo. si quis missum & ff. de rei uen. qui restituere. Item quod præter cautionem de iudicio sili, ut extr. de dolo & contuma. c. 1. ¶ Porro in personalibus effectibus primi decreti est, quod missus erit onerosus debitori, ppter cuius contumaciam missus est: ut in pre. l. j. cui & in præd. dec. quoniam. §. in alijs. quia si dominus intrabit cameram, & missus similiter: si intrabit cellarium, & iste similiter: & sicerit ei onerosus: nō tamen missus possidet, nec dominus de possessione eiicietur, ut s. in prin. huius §. In re autem mobili faciet radium. nam si est missus in possessionem equi, cum dominus uolet illum ad aquā ducere, missus cum poterit deuare, & cum ad aliam aquā ducere sanioem, cum ipse habeat equi custodiam. Item si missus est in possessionem libri, cum dominus uolet legere in tit. de treug. & pace, ille uoluerit ad titulum de raptoribus, uel ne sagittariis, uel de iniurijs. Seruabit etiam fructus missus, & colet terram, & alia: quæ dicit, ut s. sed non uidetur, quod iste missus hoc radium debeat facere, cum sibi non prosit, & alteri obsit, ut ff. de rei uend. in fundo. Respon. imò multum sibi prodest: quia per hoc cogetur aduersarius respondere, uel satisfacere. ¶ Ultimo §. not. quod si is qui passus est missionem, uenerit intra annum coram iudice, poterit recuperare possessionem, satisfacto tamē prius actori de damnis & expensis, que propter eius absentiam pertulit, & sine dolo fecit, ff. de bo. au. iud. iud. iud. §. quod ait prator. & §. itaque. & in prædict. decret. quoniam si frequenter. §. in alijs. ext. de offi. ordinar. pastoralis. in fin. extr. de eo, qui mit. in poss. cau. rei ser. per totum, actoris iuramento declarandis ut C. de iud. sancimus. & au-

then. post iuristurandum Expensis dico, utilibus & necessarijs, ff. de bo. aucto. iud. poss. prator ait §. quod ait. & factis à te missio nis, ut ext. de sequest. poss. c. j. in fin. uel etiam citationis, ext. de dolo & contum. cum dilecti. in fin. de quo dicam j. titu. de expensis. ¶ Sed si missus in actus rei per cepit, uel in ea damnum dedit, datur eum actio in factum: quod dicit, ut j. de eo, qui mit. in poss. cau. sa rei ser. verfi. ceterum. & per eandem etiam actionem missus expensas recuperat, quas fecit in re ipsa: ut ibidem in seq. verfi. & s. verfi. sed pone. Præstabit etiam reus cautionem de lite prosequenda, C. de bon. aucto. iud. pos. authen. ei qui iurat. & in pre. §. in alijs. etiam si sit possessor immobilium, quod cōtingit propter eius contumaciam, quia alias non teneretur, ff. qui satisf. da. cog. sciendum. & etiam si sit clericus, eam præstabit, extr. de sequest. poss. c. j. in fin. licet alias sit ab ea immo, in auth. de sanc. epi. seo. §. si quis. & §. pro pecuniaria. Erit autem sufficiens cautio ista, ut in pd. dec. de sequest. poss. c. j. in fin. & sic datur pignora, uel fidei iustores, ff. man. §. mandato. §. si. & ff. de fidei cōmissi. libe. rogo §. adijci. fm. Ber. ¶ Vel dicitur, sufficere hic iuratoriā cautionem, ext. de dolo & contum. prout & de solut. Odoardus. Cui autem præstabitur no. §. §. sequitur. uerfi. porro. & adde hic, quod no. §. ti. proximo. §. nunc dicamus. uerfi. sed nunquid excommunicatus. Formam autem huius cautionis ponam. j. de satisf. §. d. uerfic. ¶ Porro. ¶ Et no. quod præmissa coram iudice sunt facienda, qui de creuit actorem in possessionem mittendum, & partibus presentibus extr. de offi. archidia. hec. Quod si eius copia nequit haberi: puta, quia absens, uel mortuus est, ne huiusmodi annalis præscriptio currat, sed eam interrumpi debet coram alio iudice, uel coram publicis & honestis personis protestari, & offerre cautionem, ac protestari, quod iuri parebit, ut sic post annum recuperare ualeat possessionem amissam. Quod si decernens erat delegatus, fiat protestatio coram ordinario: hæc leguntur in pre. dec. pastoralis. in fin. uel coram papa, extr. de eo, qui mit. in poss. cau. rei ser. c. j. de concess. præb. quia diuersitatem & iunge hic, quod est in uerfi. sed cui. Si uero plures erant delegati, quod decreuerunt, & unius, uel duorum copia nequit haberi: coram presentibus fiat, & illi eam recipiant absente aduersario nomine eius, in non tantum iudices, sed tanquam per sona honestæ, tit. c. 2. & in prædict. c. pastoralis. & j. uer. quid si ipse. & seq. nisi essent dati cum clau- sula illa, quod si non omnes, & c. ¶ Sed usque ad quod tempus poterit repetere possessionem post talem interruptionem. Dicit quod usque ad 40. annos, secundum canones: secundum leges uero usque ad 30. ut no. in prædict. c. pastoralis. & j. ver. prox. Do minus Benedictus dixit, quod passus missionem, quando lis est quasi contestata, recuperabit possessionem post talem interruptionem intra spacium decem annorum inter presentes, uel 20. inter absentes: postea non, cum sit res præscripta, & a sciente: ut ff. de noxa. & generaliter. decima sexta questione. 3. §. penultim. ¶ Sed nunquid iste missus post talem interruptionem poterit præscribere?

ADDITIONES.

- a No. ¶ Secundum eundem Ia. Bal. ver. quia in ius possidere, cuius uerba durant usque ad uer. item secundum Roff. multæ tamen allegationes adduntur.
- b Deputatos. ¶ Dicit Iac. quod in Lombardia milites iustici vocantur.
- c Quidam. ¶ Iacobus alternatiue tamen sub uerfi. quo §. & Rodul. præceptor Rof. ut ipse Rof. not. in tin. ne uis fi. ei, & c. post prin. Et credebatur rom. specialitatis: quia cum mulier in possessionem mittitur noīe uentris, debent ei oīa exhiberi, sine quibus ad partum peruenire nō pot. ff. de uen. in pos. mit. l. j. §. si mulier. & l. eurator. In alijs ergo casibus interdicitur siolum prohibitorium, ut uerbum sonat, non restitutorium: sed ad restitutionem agatur per actionem in factum, uel per officium iudicis. Sed Rof. tenet dicitur. inducit rubricam, ne uis fi. ei. qui in pos. mis. est: non dicit: missum mitti: licet aliqui sic exponant: Dicit et gratia exempli positum fuisse in §. cum prator. quod ibi dicitur de mislo nomine uentris: dicens, quod sape Iurifici, ubi abundant exemplis, ponunt unum tm. ff. ad leg. Aquil. ita uoluerat. circa fi. de ui & ar. l. j. ad leg. Corne. de fal. l. si quis obreperit. Hoc dictum Rof. quod sit etiam restitutorium, placet Accu. in pre. §. cum prator. & ibi super rub. Autho. etiam de hoc format libellum. j. de eo, qui mit. in pos. ver. porro & est tertius libellus, qui etiam fuit Rof.
- d In pos. ¶ Rerum ipsius heredis. in hereditariis enim non habet locum illud tempus (sem estre, sicut in pos. l. i. §. 1. & no. in Lis, cui, statim alleg. §. impetator.
- e cū. ¶ In ult. gl.
- f Tur. ¶ Et ibi no. Ber. ver. 3. gl. in cuius sine additi tria. secundum Hoff. & si adueris, hic deficit actor. Remedium, quod hic sequitur, tam postea rat. & per eadem iura: uerum est, quod secundum ordinem præ. gl. congruatius ponitur hic, quam ibi.
- g Est. ¶ Secundum Rof. de primo decret. o. ultra med.
- h Ultimo. ¶ Secundum Iac. Bal. cuius fuit hoc ultimum dictum in tra. de primo decr. & hoc usque ibi, & etiam si sit.
- i Secundum Ber. ¶ In alijs. super uer. cautionem, & quod sequitur post Hoff. & Pet.
- k Nisi. ¶ Excipit ab eo, quod dixit non tanquam iudices.

a prescribere? not. Ber. in eo. c. 2. & in decr. quoniam frequenter. §. quod si super quod sic quia iuste possideat, qui auctore pratore possidet, ff. de acquir. poss. iuste. Alij dicunt contra. §. secundum canones. Ex quo enim talis annalis prescriptio interposita, vt in interrupta est per premissam protestationem, & cautiois prestatio nem, perinde est, ac si ille nunquam fuisset in missus in possessionem, vt infra versu qui si excommunicatus. Vnde uere non possidet, licet adhuc de iureat, donec dominus possessione recuperaverit, ac prescriptio & utucapio no procedit sine possessione, ff. de usufr. sine possessione. extra de probat. ex literis. de prescrip. causam sicut. vide secundum leges, quod cum missus ex primo decreto in personam non possideat, sed solum detineat, non prescribitur, ut ff. de damno. in fec. si finita §. Iulianus. ergo multo minus secundum canones prescribere poterit. secundum P. de Samp. cum post prescriptam huiusmodi cautionem non possideat vt praedixi. Sed certe haec vltima ratio non procedit, secundum Roff. Nam. §. secundum eum, si missus in actione personali qui no possidet, detineat rem per 30. annos sine interpositione secundi decreti, dominus postea non auditur imo missus habet condictionem ex illa lege, C. de bon. aucto. iud. pos. auct. ei q iurat. & in corpore, vnde illa sumitur. Et omnis conditio est personalis, vt Institur. de actio. §. sic itaque. & omnes personales fere durat vsque ad 30. annos. vt C. de constit. pecu. l. 2. vnde non auditur post 30. ann. Nec obstat, quod dicitur supra, quod iste non possidet, sed detentat, & prescriptio non currit sine possessione: quia illud uerum est, sed quidam, q in rebus in personibus autem bene, pcedit prescriptio sine omni possessione. Et praeter ea, quicquid supra dicitur, sola cautionis prestatio non restituit possessionem, sed solum interruptum annalem prescriptionem imo post eam prestatam est possessio restituenda ut extra, de eo qui mit. in poss. causa rei ser. cap. 2. ad ff. & in praedict. c. pastora lis ad fin. & missus tandiu in reali possidet, donec restitutio fiat. Item non debet missus esse deterioris conditionis, quia iudicis, auctoritate possidet, uel detentat. Post secundum autem decretum bene prescribit quis, ut infra. §. nunc dicamus. versu & nota, quod post in fin. Haec autem personalis competit isti ex legis conditione, vt dixi, secundum ea, quae no. §. uer si quid si missus Sed esto, quod missus nequeat post 30. annos ex pelli: quod commo dum habet inde, cum non possideat? De hoc in lib. Roff. in tit. de secundo decreto. §. Sed cui praestabitur cautio premis sa? Dic, quod iudicis dixi supra ver. & no. quod premilla. & hoc si potest haberi, ext. de eo, qui mit. in pos. causa rei ser. cap. 2. & 3. quod si praesens non est iudex, praestetur parti; eod. tit. cap. 1. Si uero uterque ab sit, praestetur publicis, seu honestis psonis, qui recipiant nomine absentis: vt in pra. cap. pastoralis 3. quest. 3. §. spatium. ex. de app. si iustus. & 3. de satisfact. §. viso uer si. sed si quis Quod si non sit, qui recipiat, non imputatur ciar gumet. ff. de leg. 1. si fundus ext. de app. ex ratione. ext. 2. de eo qui mit. in poss. causa rei seruan. cum sicut. §. Sed nunquid coram ecclesiastico iudice ratum poterit haec cautio prestari? Dic, quod coram quocunque habere iurisdictionem: & quilibet iudex acquirat ipsi missus vtilem actionem, ut ja dicitur. Si enim hoc fit coram tabellione, vt in ca. pastoralis. multo fortius cora quolibet iudice, qui est & publica & authentica persona. §. d quis iudex recipiet eam: cum cora delegato causa ueritur, nec ipse habere potest? Dic, quod coram ordinario, vt dicit decr. pastoralis Quod intellige de illo, in cuius iurisdictione res est sita, & qui ali as de causa illa cognosceret, nisi specialiter commissa foret, ext. de foro compe. licet & capitu. sane. ueruntamen coram quocun que factum tenet, vt iam dixi. §. Sed quas appellat praed. decr. publicas personas? Dic, quod tabelliones, qui habent publicum officium. C. de episcop. & cler. orphan. trophos. uel episcopu, C. de episcop. aud. sanctimus. & i. diffinit. ius publicum. uel defen sorem loci 16. questio. 3. §. potest. C. de anna. excep. l. vt perfe ctus. uel quemlibet, qui est in dignitate. uel officio constitutus, puta archidiaconum, decanum, & huiusmodi, habentes tamē iu risdictionem, extra de off. arbi. ad hac. de appel. si in ius. & me f. lius extra de usur. in constit. Greg. X. quanquam. f. honestas autem dicit, propter testes, quos debet adhibere, qui presumuntur digni, nisi contra probetur, extra de presump. c. fi. §. Sed nun quid sufficeret hoc fieri coram una publica persona? Respo. no videtur: quia dicit Publicas, in plurali, quarta questio. 3. uer. ubi numerus. Sed dic, vnam si sufficere, testibus tamē adhibitis, ut ia dixi, & probatur. C. de anna. excep. vt perfectus ubi dicitur qd cum solennitate tabellionum debet quis praestari, quod azeret si aduersarius praesens esset. & exponitur sibi, Tabellionu, id est, Tabellionis ad idem C. de iure delib. scimus. §. si autem dubius. & in constit. Gregor. X. de elec. vt circa §. ubi coram personis. & c. 31. §. Sed nunquid ordo praemissus debet seruari, ut videlicet pri mo praestetur haec cautio coram ordinario, & demum coram publicis personis, si eius copia haberi no potest? Videtur, quod sic, quia ordo seruari seruaudus. est. xliij. dist. sit rector. in fi.

extra de referi. cum dilecta. sed illud de ordine substantiali. Vnde dicit, satis esse quod cora publicis personis caueat: quia aequae per eos missio queritur uilis actio, ut per ordinarium. §. Sed 32 pmisissis opponit, & videtur, quod nec iudex. nec tabellio deberet huiusmodi recipere cautionem nam ex facto, eorum non uideatur queri missio actio: quia per liberam personam nobis no acquiri obligatio, ff. de verb. obl. si ita stipu. §. quas Inst. per hac person. no. acquir. obl. Sed dic, quod ipsi coram testibus idoneis recipiunt huiusmodi cautionem, & stipulabuntur ab illo, & recipient fideiussores, quod parebit iuri cora iudice, cora quo quaesitio agitur, & qui decreuit auctorem mittēdū in possessione ex primo decreto: & ex ista stipulatione acquiritur missio, cessis sibi actionibus, uilis actio ex stipulatu, ut alias contingit: quia magi stratus, uel seruus publicus, id est tabellio, C. lib. x. de iure. si. l. a cultas, stipulatur a tutore re pupilli saluam fore, & acquirunt utilem actionem pupillo contra tutorem, cedendo illi actiones. ff. de magi. cō. l. 1. §. exigit autem. ff. rem pu. fal fo. l. 2. 3. & 4. in prin cip. Vt si sacerdos sit persona publica: quo ad hoc, vide §. de in 33 strum. edit. §. nunc uero. uer. item pone. §. Vltimo quo quo quādo incipit currere annus, qui datur ad recuperandam possessionem? Respondeo: dicit Vber. quod ex quo re ipsa uentus est in possessionem, & ut ff. de pig act. non est nimirum ueruntamen ppter dolum & contumaciam rei nequeat nancisci possessione: nihilominus currit: & missus efficit uer. eo elapso possessor. ut ext. de dolo & contum. contingit. Quid si minor: uel ecclesia post annum ueniat nūquid auditur? Respon. sic, per in integrū restitutionem, non iure communi. Alii uero audiuntur intra annum iure communi, ut extra, ut lite non contest. quoniam §. in 34 aliis. ext. de eo, qui mit. in pos. causa rei ser. cap. 1. & 2. §. Quod si ipse iudex restituit possessionem rei non citato actore? Videt quod non ualet restitutio: uer. sic. sed quid si iudex. ar. ff. de aqua plu. ar. cen. in concedendo. C. de aucto. praest. l. claru. ff. de m. in. in causa. §. causa. ext. de of. archid. ad hac. Super hoc dicit Vberius, quod si ille uenit in fine anni puta ultima die: non debet u-

ADDITIOES.

a In eo. c. Pastoralis. in gl. pen.
b Super. §. Ibi non loquitur de interrupta. ut patet in gl. sed quandiu.
c Secundum Roff. §. Vbi statim subdam.
d Quoddam. §. Roffi de primo decr. ante uer. item esto. quod statim alle gabo.
e Decreto. §. De primo decreto est pen. col. uer. item esto. Et hoc solum dicit, quod sibi imputet, qui prius non adiuit iudicem, per quem fieri poterat uerus possessor, uel dominus secundum uarietate casuo: prius aut habet illud petitorium & possessorium: de quo, secundum eum, dictum, est §. uer. sed qui si missus. & illud habet, & nunc contra contumacem exceptionem ut est dictum.
f Quoniam. §. Lib. 6.
g Vberia. §. Lib. 6.
h Ordinarium. §. Vide, quod scripti de eo qui mit. in poss. c. 1. super gl. uero. in fi.
i Dicit Vber. §. Vbi. adhuc non reperi.
k Possessionem. §. Aliter no. infra. §. iudicium. uer. hoc quoque. ut de quod ibi dicitur.
l Vberius. §. In neutrius Vberti scriptis volumini hoc reperi. Habeo tñ Vber. de Bobio hac questione reportata super l. si q. emptio. C. de p. scri. trig. ann. in fi. n. haec, uel alia certa solutionem no dedit. Quae stio est formauit de iudice, qui cautione recepit de stando iuri, si expensas soluit fecit tabellionis cae. ad negatiu inducit ff. de aqua plu. ar. l. in pcedēdo C. q. & q. iud. ea. q. ubi. ut exp. eff. Ite princeps per suū imperiale rescriptu, uel per suā interlocutoriā no uult absente sua possessione priuari C. si per vim, uel alio mod. l. 2. multo minus hoc poterit iudex inferior. Ite si ualet si dicat q. eo pite, & iudice fieri poterat: q. a forsan ipse actor p sēns transiit iudicē ad suā partē. ff. de arbitris. si i tres. & l. seg. ff. de re iud. duo ext. l. i. Ite plus nocet uerius premissus q. multoru dicitio, de electio. bong Ite sibi cauere debet, & sibi solui debet expensa: ut in dec. qm. §. in 2. l. i. de eo, qui mit. in poss. c. j. C. ubi in re act. l. 2. in fi. possit eius interesse p resistentiam, uel fugā notarij, uel modis alijs. Ad hūm allegat. ff. q. metus causa. l. ut §. ultimo. Ite haec est leuis solennitas, cuius omisio non nocet ff. de uent. in sp. l. j. in fin. Sufficit ergo actio ri quod non fraudetur, uel adificetur, ff. de fideicom. liber. l. 4. §. 6. ante exemplum. Nec habet quis conuersi res ad suum statum reuertitur. ff. de pactis. si unus. §. pactus. in fin. & item lex illa non dicit, auctorem citandum: ergo id non supplebitur, ff. de publicia. de pretio. No obstant praed. l. C. si per uim, uel alio mod. que loquuntur in uera possessione transferenda: hic autē sola detentatio, aut renouabilis possessio: Quid sibi placet, non apparet, nisi in tantu: q. a primo allegauit ad primam partem, secundo ad secundam, tertio reuertit ad primam. licet hoc supra coniuixerim: per quod est mari potest, q. sibi placet pars prima, qua etiam mihi placet, ubi iusta causa non suadet dñū vt sequitur. §. Adde quod communiter Canonistae in c. j. de eo, qui mit. in pos. causa rei ser. uolunt, q. in reuocatione, siue primi, siue secundi decreti, sit necessaria citatio partis: idē tenet do. Ant. in c. cum contingat. de dolo & contu. & Ant. de sancto Geor. in c. cum cessante. ext. de ap. Adde, q. Ho stiensis in Summa. ext. de eo, q. mit. in pos. causa rei ser. uer. illud no. dicit notabit, q. quādamodū in missione in possessione necessaria est sumaria cognitio, ut supra dictū est, ita & in restitutione facienda: vt scilicet no fiat restitutione absente missio, & sed sufficit, quo ad interruptendam annalem prescriptionem, obligatio facta intra annum: ubi uide, §.

ber iudex uocare actorem, maxime cum eius nullum damnū uer-
setur. si uero in medio anni, tūc debet uocare, arg. extr. de off. de
leg. 2. s. uero. Dicunt alii, quod si praesens sit, debet citari: si absens,
nō, s. de uisuris, pendente eodem, & C. eodem, l. 1. & 3. Ego puro
semper uocandum, si uocari potest, ar. extr. de uerb. signifi. dile-
cto. & de eo, qui mitt. in posses. causā rei ser. ca. 1. & c. si. extra. de
elect. quod sicut §. 1. & i. uer. prox. & in his, quae nō. s. ti. prox. §.
nunc dicamus. uer. sic. sed pone, ex cōmunicatus quae iunge hic.
Tunc autem dico non esse necesse missum uocari, cū reus offert
cautionē, uel proponit protestationem: de quibus §. promissum,
est ut nō. s. uer. & nō. quod, quia ei non nocet, imo prodesse po-
test, si non interfir. nam aut sufficienter & idonee cauebit, & tūc
nullum prauidicium fit missio: aut non idonee & tūc pro non cau-
to habetur, s. qui satis. cog. quoties Et si pro nō. cauto habetur,
nulla sit interruptio praescriptionis: & sic sibi proderit, quia fiet
post annum uerus possessor: & nisi alter probet de proprietate:
nō. cogitur rem restituere, C. de rei uen. res alienas. Consilio tamē,
quod uocetur ad cautelam: quia forte proponet aliquam me-
rita enim causarum, & C. C. si per uim, uel alio mod. l. si. extr. de in
3. integ. rest. tūc ex literis. in fi. ¶ Quid si ex cōmunicatus, uel m. f-
sionem passus, ueniēs intra annum, offert cautionem idoneam
& expensis: missus uero uocatus contumaciter se absentat? Re-
a spons. nō. Ber. extr. de uerb. sig. ex parte 2. a quod iste missionem
passus, mittetur in possessionem rerum, de quibus agitur in qua-
rum possessionem actor missus fuerat: & sic earum possessionē,
recuperabit propter contumaciam aduersarii, quam perdidit, p-
pter suam. Tu dic, quod hoc casu, uel etiam cū multis missus dis-
stat, uel ubi nō. inuenitur, praemissa satisfactioe idonea expen-
sarum, & praestita cautione idonea de parēdo iuri, absoluetur, uel
possessio ei restituatur, ut ext. de senten. excom. sacro uer. quod
si absque periculo, & c. extr. de iudi. c. si. nec aliter postea per tras-
cursum anni uerus possessor, extr. de off. ord. pastora-
lis. in fi. extr. ut lite non contest. quoniam §. si. extr. de eo, qui mitt.
in pos. causā rei ser. c. 1. & 2. ne de fraude sua commodum repor-
tet. extr. de recri. sedes Nam & si praesens esset, restituere isti,
uel absolueretur, etiam illo cōtradcente, extr. de appel. qua frō-
te. & cōtmax in nullo debet esse maior praesente, in athen. ut
omnes obed. iud. prouin. §. si uero neq. collat. 6. extr. de postul.
c. 1. 2. q. 5. quāto. & de expensis, quas missus fecerat, quas debet
recuperare ob illius contumaciā, deducuntur, quas fecit iste uo-
lens recuperare, ob illius contumaciā. Verum si missus absens
fit iusta de causa, dicit G. Na. b quod non est passio missionem re-
stituenda possessio. Ego non puro, quod eius absentia, quantum
cūq. iusta, oblit uolenti satisfacere iuri, & possessionem intra an-
36 nam recuperare, licet uocandus sit, ut s. uer. si. prox. ¶ Quid si
postquam quis recuperauit possessionē, interim contumax est: sic
que iterum patitur missionem, & ite. si satisfacit, & cauet, & pos-
sionem recuperat, & sic in infinitum facit, ne principale nego-
tium ualeat diffiniri? Respon. dixerunt multi, quod iste satisfacit
iuri, quod ei penam aliam non imponit, nisi quod expensas resti-
tuat, & satisfier, & beneficium iuris nemini est negādum xxviii.
dist. de his. extr. de sec. nupt. c. p. e. & si. & sic coram me nixi sunt de
fendere. Videtur tamē, quod potest excommunicari. ext. ut lite
non contest. quoniam. in fi. Vel dici potest, & non improbabili-
ter, quod a d. ori iudicis officio prouidebitur, ut ext. de resti. spo.
c. frequens. §. solet. c.

ADDITIONES.

- a Ex parte. 2. ¶ Corripit, dilecto. in gl. 2.
- b G. Na. ¶ In dec. dilecto. de uerb. sig. & in dec. uir. de eo, qui mit.
- c Solet. ¶ Lib. 6. omnino uide, q. scripsi post Host. de dol. & p. ca. 1. super
uero offerat, & ultra illa certum est q. iste etiā ex prima cōtumacia satis-
dat de stando iuri, ut hic dī. Ex illa ergo cautione distinguatur: quae si secu-
do elenit, aggrauatur, & iter. q. plus non attenter: q. iude fiet propter re-
ciduum, facit de he. et. accusatus. in prin. lib. 6.

ADDITIONES NOVAE.

- * De hac materia uide Bal. C. de bonis auct. iud. pos. auct. & qui iurat.
- * An in primo decreto requiratur latitatio, & quid si quis non latitat, sed
praesens non uult respondere, de his nō. Bar. in l. Fulcinus. §. quid sit autē.
ex qui. cau. in po. ea. & l. non tantum §. si. de fideicom. lib.
- * Quid si citatus non uenit, & iudex pronunciauit ipsimum tanquam cō-
tumacem dandam fore tenentiam, postea antequam iudex discedat de ban-
cho, & antequam tenentia esset data comparuit, nūquid dabitur tenentia amo-
do, & nunquid taliter comparens tenetur ad expen. nō. in l. 2. §. 2. ex q. cau.
in pos. ea. per doctōr.
- * Nota q. quando canis tenentiam ex primo decreto, & tu non habes tibi re-
neas, permittitur tibi alii dare ut teneat, alias fecus, ad hoc allegatur l. is,
cui. §. seruandorum. sicut in pos. leg. per Bar. ibi cum glo. sua, quae est super
uer. nulla domus.
- * An iudex possit dare licentiā alicui ut ingrediatur possessionē sua auctori-
tate. Bar. in l. iuste. de acqui. pos. & d. l. is cui. §. missus. Bar. & Dyn.
- * Nota q. si iustus mitti in possessionē ex aliqua cā non possit uenire in pos-
sionem, q. perinde est ac si uenisset, & cōstitutum est pignus praetorium.
debet ergo nuncius referre se non potuisse mittere ex aliqua causa. Bar. in
l. eleganter. §. item queritur. de dam. infec.

- * An missus in possessionem ex primo decreto teneatur stare colonae die p-
fic. in uenditione. s. 1. ff. de bon. au. iu. po. Missio autē in possessionem qua
dam est reuocabilis, & quādam irreuocabilis etiam ex primo decreto. In
l. in c. quar. em. de off. dele. & c. ad audien. de res.
- * In l. de eo. uer. sic. sed non satis, de iudi. dicit Bal. q. ille qui nō. patitur ordi-
narium, tamen patitur missionem in possessionem ex primo decreto.
- * Quid si aliquis debitor qui erat tutus exceptione odiosa, cōtmax est: ita
q. iudex propter eius contumaciam iubet creditorem mitti in possessionē
rerum ipsius debitoris, an per hanc missionem dicatur reus approbare ere-
ditum, & renuacare exceptioni quam habebat? gl. uidetur dicere q. sic in
l. 3. §. hac uerba. si. ne uis fiat et.
- * Si iudex pronunciat, Titium mittēdum fore in possessionem fundi bono-
rū vicini mei: ego uolo dicere, dictum fundū me possidere, & sic ipsum,
defendere non debeo dicere sententiā iudicis simpliciter nullam, sed nul-
lam quantum ad me, & in mei prauidicium, ita nō. la. Butrigarius. in l. lo-
ci coipus. ff. si seruitus uendic.
- * Quae differentia sit in modo interponendi primum decretum & s. m. inter-
res quae pertinent ad debitorem iure domini & alias, de hoc per Bar. in l.
is cui. §. bonorum. ut in posse. leg.
- * Nota q. quando sit id quod si factum fuisset ab initio, possessio fuisset da-
ta: q. reuocatur possessio seu tenentia data, ut notat Bar. in l. si. pecunia. in fi.
v. in posse. leg. & domi. Ang. in l. si quis emptio. §. sed & si quis. de praes.
30. an. & Ang. in l. de dies. placet. qui satis. cog.
- * An passus missionem causa rei seruanda possit compelli recuperare pos-
sionem ipsam ante annum, ad hoc ut possit in causa procedi. Arch. su-
per rubrica de eo qui mitti. in possessionem. caus. rei ser. tenet q. sic. nec contu-
macia sua sibi profici.
- * Nota q. missio in personali est loco pignoris, ut l. vtiq. de dam. infec. & l. is
cui. §. quati potest. ut in possessionē legato. fecus in reali, ut l. neque pignus
de regulis iuris. & ideo missus in reali, quae est de dominio, nō. habet hypo-
thecariam nec pignoratitiam actionem, sed in personali sic. Et nota quod
in personali quandoq. missio conceditur, quāq. uera possessio, & quō. q.
est missus ex causa iudicati, ut l. postquam. §. imperator. ff. ut legat. non. cau-
cerē ibi istud non operatur uigor sententiae, quia ab illa sententiā erat ap-
pellatum: & quia ibi dicitur q. idem esset ante sententiam, in uerbo quid est
sed ratio quare ibi decemtur uera possessio est, quia ibi non speratur s. m.
decretum ubi agitur pro cautione legatorum, ut dicta l. is cui. in principio,
& ideo cum in hoc releuetur reus, grauat in fauore uictimae uoluntatis, &
odio nimis contumaciae, & in alio uidelicet in uera possessione transferat
ad fac. q. nō. In. in c. dilecto. de uerb. signi.
- * Quid si ante primum decretum interpositum, post cautionem tamen
decretum de cauendo fuit res alienata, an ex eadem instantia interponi
primum decretum p. emptorem. Itē quid si alienatus ante primum decree-
tum, an uigore eius poterit interponi & ueniri ad secundum decretum.
Bar. in l. si quis missus. §. iudex. de dam. infec.
- * An primum decretum habeat vim contestationis, ut faciat transire actio-
nem contra heredem. Bar. in l. de prinat. de lic.
- * An sufficiat citatio procuratoris quo ad primum & secundum decretum.
Bar. in l. hoc amplius. & l. eq. de dam. infec.
- * An minor restituat expensas factas in apprehendenda possessione, not. in
l. hoc autem. §. non defendi. ex qui. cau. in pos. ea. & l. de Arc. in trac. expen-
sarum.
- * An bona bannitorum dum sunt in banno possint distrahi p. debita. not.
in l. ad cognitionem. ex qui. cau. in pos. ea. per Nicol.
- * Nota q. ille qui possidet ex licentiā iudicis debet probare missionem per
publica instrumenta, nec sufficit probare per testes. Bar. in l. edicto. C. de
edic. d. tri. A dri. tol.
- * An ille sit in culpa qui eligit malum procuratorem, qui fuit contumax. Bar.
in l. bonorum. de bon. pos.
- * Si filius familiaris citatus, & contumax declaretur, qualiter fiet missio bo-
norum. Bar. in l. a diuo Pio. §. si super rebus. de re iu.
- * In l. manifestissimi. C. de fur. Bal. dicit, a tēde quia quidam sepe petunt te-
nitas concessas eis non citatis reuocari, & petitur ab eis quare interest eo-
rū: & dicunt quod emerant res, sed adhuc non receperunt per traditionem
Ta. Bur. dicit eos non debere audiri, quia solus titulus non dat probabile
interesses iud. rei uel possessionis, s. m. cum in lectura hic, q. est uerum, q. a
q. potest fieri per d. m. ut s. de rei uendicatio. l. quotiens. potest & fieri p
iudicem quia in iudiciis quasi d. hitur, l. seruus ha. l. de manu. & l. Iulianus
s. idem Celsus. de act. emp.
- * In l. si quis emptio. §. sed & si quis. C. de praes. 30. an. dicit do. Ang. no-
ta, q. spoliatus possessione auctoritate iudicis propter eius contumaciam,
purgando contumaciam, intra tempus debitum recuperat possessionem,
non obstante q. missus in eam uelit incōtinenti probare de dominio, q. nō.
ta & sicut agenti possessio non obstat exceptio domini, ita nec huic uo-
lenti recuperare possessionem qua spoliatus est per principem seu iudicē
propter suam contumaciam. Ang.
- * In l. praetor. de bonis auct. iud. pos. per hanc l. pronunciatum fuit, q. d
restitutio tenentiae facta absente creditore tenet, licet non fuerit citatus, q. a
ei est ius saluum ad expensas, hoc uerum in actione personali, ut hic, fecus
in reali, cum statim missus possideat, & eo absente non potuit status suae
possessionis in nouari, ut l. si quis. de praes. 30. anno. & l. 1. si per uim uel a-
lio modo, & hoc de iure ciuili: de iure canonico fecus, ut c. dilecto filio. de
uero. signifi. sed certe hic non loquitur de expensis factis in petitione mis-
sionis, seu occasione missionis, sed de factis in re in qua erat facta missio, ut
s. quod ait Iac. de Arc.
- * In l. ob maritorum. ne vxor pro marito. Bal. dicit ibi in tex. ius publicum
exequetur, scilicet reuocando missionem: & sic facti de facto possederat
de facto debet reuocari, & summam l. 1. §. 1. si mulier v. nom. & l. m.
in prin. de uis.
- * Item queritur quid si debitor habet proprietatem, & alius po-
in prauidicium debitoris, salua possessione ipsius tertii. Iude-
cedere ad primum decretum & ad secundum? Marti. quod

verum, si possessor fatetur se dominum illius rei, secus si neget. Dic ergo qd opinio Mar. est verior, quia est repetere primum & secundum decretum ferri iurium et idem sine missione corporali, l. quamvis. de bo. auct. ind. pof. quae alibi non reperitur, unde si per vim tyranni impeditur corporalis possessionis apprehensio, tunc sufficit qd primum & secundum decretum verbatenus interponatur, quod nota. Sed quare mulier probatur? Respondet quia vir possidet, ideo presumitur dñs quantum ad patendum iudicij, p. quia vir possidet, ideo presumitur dñs quantum ad patendum iudicij, p. quia vir possidet, ideo presumitur dñs quantum ad patendum iudicij, p. quia vir possidet, ideo presumitur dñs quantum ad patendum iudicij, p.

- 16 Missio in possessionem, & venditio, an locum habeant contra ecclesiam si cui contra pupillum.
17 Venditio bonorum ecclesiasticorum qualiter sit in actione personali facienda.
18 Curator voluntarius dandus est iudicis auctoritate bonis debitoris vendendis, vel creditori assignandis.
19 Emptore non inuento de re diu subastata, qualiter habeat iudex de illa providere.
20 Differentia inter rem vendi, vel in solutum dari ex secundo decreto, vel p interlocutoriam sententiam, vel diffinitivam executioni mandatam.
21 Missus in possessionem ad hoc, ut petere possit venditionem, quatuor sunt necessaria.
22 Auctoriarius reo absente probans debitum non autem proponit exceptio nem reo competentem, an si iudex tunc pronunciat venditionem, possit illa retractari.

Qualiter interponatur secundum decretum.

2. §. Nunc dicamus, qualiter interponatur. Su p quo no radum est, qd secundum quosdam, secundum decretum locū habet tantum in personalibus. Alij dicunt quod in personalibus, & in realibus locum habet: vt dicitur. j. in §. videndum. verū hoc quoque. Vnde secundum vtramque opinionem aliquas formas subiiciamus: & primo prosequamur, cum personali actum est. ¶ Scias ergo, quod si quis missus est in possessionem aliquarum rerum pro modo debiti declarati, nec veniat absens intra tempus, de quo habetur j. §. iuxta. tunc veniat missus ad iudicem, & petat bona, in quibus fuit missus, sibi in solutum dari. Ad quod hoc ordine procedetur. Iudex enim adhuc illum citabit: vt C. de iudic. auth. iubemus. Nam secundum decretum vtraque parte presente debet interponi, ff. de dam. infect. dies. §. si forte. & probatur & not. secundum Papā, extra, de eo, qui mit. in poss. c. j. & j. §. restat. in prin. cū debeat interponi cum causę cognitione, vt ff. vt in poss. leg. l. si is a quo. & ext. ut li te non cont. quoniam §. quod si super. & ff. de dam. infect. si finita. & in pra. §. si forte. & vbi desideratur causę cognitio, debet fieri vtraque parte presente. ff. de re iudic. de vnoquoq; ff. de mino. in causā. ff. de bo. poss. l. 3. §. penul. extr. de causā pos. & pro pri. c. j. ff. de adop. nam ita. ff. de mino. verum §. causā. & iudex ad monebit illum, quod caueat, vel iuri pareat. Et si respondet, volo. cessat secundum decretum. Si autem dixerit, nolo, vel cō parere nolit, tunc interponit: vt j. tit. prox. ver. pen. quia contumacia pro presentia habetur, extra, de do. & cōtū. veritatis. ff. de re iud. contumacia. Et quod iterū sit faciēda monitio, dicit l. C. de iud. auth. iubemus. ff. de iud. & post editum. In causā autem cognitione vertitur, an sit pupillus, vel absens causa Reipublice: vt j. §. prox. & s. §. restat. ver. sed pone. & seq. & similia, vt j. §. videndum. Quod si probetur, non debet iudex proferre ad secundū decretum: alioquin datur restitutio. ut in pra. l. si finita. §. si forte. & §. postea. & l. si quis missus. & l. eorū. ff. ex qui. cau. ma. ab ho. stib. §. si damnū. qd dic. f. m. Ros. 3. lib. in tit. de secūdo decr. & c. iuge, qd est j. §. restat. ¶ Quod si reus non reperit, dēt denūciari in domo sua, vel in vico eius preconizari, si qd eū defendere velit: vt dixi s. de citat. §. sequit. ver. illud ē nota. & si non venerit: vel si venerit, sed aliquid rationale: quare interponi non debeat, 3 non posuerit, iudex f. m. decretum interponere dēt. ¶ Quid ergo, si opponat exceptio excōicationis petenti f. m. decretum? Rēdo. dico admittēdum: vt ext. de exce. pia lib. 6. & c. exceptio nē. Adhuc tñ post secundum decretum poterit recuperare possessionem vt dicam j. eo. §. vlti. Si vero in sua perduret contumacia, potest actor impetrare, qd possit bona vendere, vel qd sibi dentur in solutum, vt infra dicitur.

De secundo Decreto. Rubrica.

Atis clare ac cōpendiose de primo decreto tractauimus. Restat igit, vt de secundo aliqua disputemus: in quo considerandum est, Quid sit secundum decretum: Qualiter interponatur: Quando, & intra quod tempus, in qd actionibus, vel rebus: A quibus iudicibus, & quo iure postuletur interponi: Et quis sit eius effectus.

S V M M A R I V M.

- 1 Secundum decretum quid sit.
1. §. Videndum igitur prius occurrit, quid sit secundum decretum. Est autem secundum decretum, quod iubet bona aliqui propter contumaciam possideri, quae prius ex primo decreto detinebantur: vel ut sequentibus apparebit, & probatur extra, de eo, qui mit. in poss. causa rei seruau. cap. i. & ff. de dam. infect. pratoris officium. & l. pretor. & l. si finita. §. Iulianus. & ff. vt leg. vel fideicommiss. no. ca. l. i. ff. vt in poss. leg. l. j. & C. eod. certa forma.

S V M M A R I V M.

- 1 Secundum decretum nunquam interponitur, nisi cum causā cognitione, et vtraque parte presente.
2 Secundum decretū interponi debet, cum reus non reperitur: & denunciatione facta in eius domo, vel vico, si non venerit, vel si uenerit, & nihil rationale proposuerit, quare non debeat interponi.
3 Exceptionem excommunicationis opponens petenti, secundum decretum an sit admittendus.
4 Actor petens secundum decretum interponi, qualiter suam petitionē formabit.
5 Petens aliquid sibi in solutum dari, quomodo formare habeat suam petitionem.
6 Formarum diuersitas in casu interponendi secūdi decreti, quo ad dationem in solutum.
7 Petente aliquo sibi bona dari, in solutum debet iudex mittere praconem ad citandum partes, seu defensores: quod si nullus appareat, constituet, curatorem bonorum, qui sub forma specialia facere habeat illorum inuentarium.
8 Forma secūdi decreti, seu dationis in solutum.
9 Creditoribus plurib. in petitione secūdi decreti concurrentib. que & qualiter faciēda sit narratio: & si non sint tor bona, quae sufficiant creditorii posteriori, quid sit agendum. & num. seq.
10 Ad data in solutum, quo pacto quis possit habere recursum.
11 Dominium non acquiritur per primum decretum, sed sola custodia.
12 Iudex quib. verbis uti debeat in secūdi decreti prolatione.
13 Iudex quomodo se habere debeat circa secūdi decreti interpositionem in personali actione.
14 Sententia de vendendis reb. debitoris, quo casu sit solum interlocutoria.

ADDITIONES.

- a Citabit. ¶ Et est casus expressus ff. quod cuiusq; vniuer. l. j. §. quib. aut. Qd ergo dicit lex, & sententiū. de perferente in contumacia, supple. qd apparet per nouam citationem. Nec mirū: quia l. praesenti. C. de his, qui ad ecc. cōfer. ante medium, secundum decretum vocati sententiam ergo ad illam necessaria est praesentia, vel contumacia, ff. de re iud. de vnoquoq; & C. quō & quando. Lea. qua.
b Praesente. ¶ Et à iudice pro tribunali sedēte, ut dixi s. §. secūdo. post princ. Secūdo decreto. ¶ Dat hanc remissionē p p dñi, qd ubi signat de lignora re. C. de testi. mi. & eorū, qui Reipublice causa absentis bona possidentur: si non defenduntur. Respondet, quod uerum est, bona pos si non defenduntur: sed allegata ipsorum absentia non coguntur se defendere, ff. eo. eū qui in prouincia. l. 2. sed ibi glo. §. si bona possidebant si non defenduntur. Dicit autē ibi Ros. xp. qd non allegat causa absentiae, & sic possidentur bona, bene p̄trahitur ibi pignus: non tamen tale, quale in rebus aliorum. Hoc intelliges per ver. sed pone. §. prox. allegatum: & sic intelligitur leum qui. ff. de priuile. cred. qua dicit ibi pignus non contrahi: vt etiam ibi not. de hoc plenius scripsi, de eo, qui mit. in poss. cap. fin. post prin. magna glossa.
Specul. secūda pars G 4